

Synnyttikö Suomi 100 -syntymäpäivät uusia tapahtumia?

Johanna Valle

Tekijä(t) Johanna Valle	
Koulutusohjelma Johdon assistenttityön ja kielten koulutusohjelma	
Raportin/Opinnäytetyön nimi Synnyttikö Suomi 100 -syntymäpäivät uusia tapahtumia?	Sivu- ja liitesivumäärä 46
<p>Tämä opinnäytetyö laadittiin itsenäisenä tutkimuksena Valtioneuvoston kanslian Suomi 100 -hankkeen innoittamana. Opinnäytetyössä selvitetään, onko tutkimukseen valituilla itsenäisyyspäivän viettoon liittyvillä tapahtumilla potentiaalia jatkaa myös juhluvuoden jälkeen.</p> <p>Opinnäytetyö koostuu pääosin tapahtumiin liittyvästä teoriapohjasta, tapahtumien kuvauksesta sekä empiirisestä osuudesta, jossa kuvataan opinnäytetyön tutkimusmetodeita, tutkimuksen toteutusta, tuloksia sekä oman oppimisen arviointia. Teoriapohja koostuu tapahtumajärjestämisen, ilmiön ja perinteen syntymisen käsitteistä. Teoriaosuudessa kuvataan myös sitä, miten käsitteet liittyvät tapahtuman jatkumiseen tulevaisuudessa. Empiirisessä osuudessa keskitytään tutkimusprosessin kuvaamiseen ja kerrotaan tarkemmin, mihin tulokseen päädyttiin.</p> <p>Opinnäytetyössä käytettiin laadullista tutkimusmenetelmää, jossa tutkimusainestoa kerättiin pääasiassa teemahaastattelulla ja havainnoinnilla. Haastattelut olivat joko tapahtumien järjestäjiä tai tapahtumien kanssa hyvin tiiviisti työskennelleitä henkilöitä. Haastattelut pidettiin Suomi 100 -itsenäisyyspäivää seuraavana keväänä, kun tapahtumista oli kulunut hetki aikaa. Havainnointi tapahtui Suomi 100 -sihteeristössä työskentelyn ja haastattelujen aikana sekä piilohavainnoinnin että suoran havainnoinnin keinoin.</p> <p>Tutkimuksessa selvisi, että organisaatioilla on intoa ja halua jatkaa tapahtumien järjestämistä myös tulevina vuosina, mutta resurssit eivät välttämättä riitä. Järjestämiseen kaivattiin yhteistyökumppaneita, joiden kanssa jakaa taloudelliset kustannukset. Myös itse käytännön järjestelyihin vaatisivat enemmän työvoimaa. Tutkimustulokset pohjautuvat haastateltujen henkilöiden näkemyksiin ja opinnäytetyön tekijän omiin havaintoihin, joten tulos ei ole täysin objektiivinen.</p> <p>Tutkimustulosten jälkeen pohdintaosuudessa tuodaan esiin mahdollisia jatkotutkimuskohteita Suomi 100 -syntymäpäiviin ja juhluvuoteen liittyen.</p>	
Asiasanat Tapahtuma, Suomi 100, ilmiö, teemahaastattelu, havainnointi	

Sisällys

1	Johdanto	1
1.1	Taustaa.....	1
1.2	Tavoitteet ja rajaukset	1
1.3	Työn rakenne.....	2
2	Mikä Suomi 100?	3
2.1	Suomi 100 -organisaatio	3
2.2	Suomi 100 ja itsenäisyyspäivä	5
3	Tapahtuman teoriaa	9
3.1	Tapahtuman käsite	9
3.2	Tapahtuman luokittelu.....	10
3.3	Miten tapahtuma rakentuu?.....	11
3.4	Tapahtumamarkkinointi ja sosiaalinen media.....	15
3.5	Tapahtuman jatkumisen edellytykset	16
4	Kirjastojen etkot.....	18
4.1	Kirjastoseura	19
4.2	Oulun kaupunginkirjasto.....	20
4.3	Pääkaupunkiseutu	22
4.4	Yhteenveto.....	23
5	Suomen lasten itsenäisyysjuhla 5.12.2017	24
5.1	Mannerheimin Lastensuojeluliitto	24
5.2	Yhteenveto.....	27
6	Tutkimuksen toteutus	28
6.1	Tutkimuksen suunnittelu ja aiheen valinta	28
6.2	Tutkimusmenetelmät.....	29
6.3	Aineiston keruu	30
6.3.1	Haastattelu tiedonhankintakeinona	30
6.3.2	Haastattelujen toteutus	32
6.3.3	Havainnointi	34
6.3.4	Käytetyt analyysit	35
7	Pohdinta.....	37
7.1	Tutkimuksen tulokset	37
7.1.1	Suunnittelun ja toteutuksen onnistuminen	37
7.1.2	Tapahtumien suosio.....	39
7.1.3	Ristiriidat ja rajoitteet tutkimuksessa.....	40
7.1.4	Jatkotutkimukset ja toimenpiteet	41
7.2	Oman oppimisen arviointi.....	42
	Lähteet	44

1 Johdanto

1.1 Taustaa

Vuonna 2017 itsenäinen Suomi täytti sata vuotta. Juhlavuosi käynnistyi suurieleisesti uuden vuoden aattona, jolloin vietettiin juhluvuoden avajaisia Helsingissä. Avajaiset olivat suuri menestys, sillä juhlintaan Kansalaistorille osallistui yli 100 000 ihmistä. Avajaisten jälkeen merkityksellisen vuoden juhliminen jatkui monipuolisena ympäri vuoden aina juhluvuoden huipennukseen, itsenäisyysviikkoon asti, jota vietettiin 30.11.–6.12.2017.

Opinnäytetyössä keskitytään juhluvuoden itsenäisyyspäivän aaton eli 5.12.2017 tapahtumiin ja pohditaan niiden mahdollista jatkumoa osana suomalaista kulttuuriperintöä. Tutkitaan siis, synnyttikö Suomen syntymäpäiväjuhlinta uusia tapahtumia tai traditioita?

1.2 Tavoitteet ja rajaukset

Tämän opinnäytetyön tavoitteena on selvittää valittujen Suomen itsenäisyyden juhluvuoden huipennukseen 5.12.2017 liittyvien tapahtumien laajuutta, toteutusta sekä niiden potentiaalia jatkaa myös juhluvuoden jälkeen uusina itsenäisyyspäivän aaton traditioina. Tarkasteluun on valittu mukaan yksi valtakunnallinen tapahtumakokonaisuus sekä yksi alueellinen tapahtuma. Valinnassa ei ole ollut kriteerinä absoluuttinen suosio tai osallistujamäärät vaan selvitykseen on valittu satunnaisesti kaksi erilaista ja vuonna 2017 ensimmäistä kertaa järjestettävää tapahtumaa.

Valtakunnallisista tapahtumista mukaan valittiin Etkot kirjastossa -hanke. Lisäksi mukaan valittiin Helsingissä järjestetty Suomen lasten itsenäisyysjuhla, joka oli pääkaupunkiseudulla yksi merkittävimmistä tapahtumista 5.–6.12.2017. Molemmat mukaan valitut hankkeet olivat juhluvuonna erittäin onnistuneita, ja niissä nähtiin potentiaalia jatkaa myös juhluvuoden jälkeenkin.

Valtakunnallisten tapahtumien tarkastelu on rajattu muutamaan suurimpaan kaupunkiin: Helsinki, Tampere ja Oulu. Tapahtumien valintaa pohjustettiin ensin Suomi 100 -alueverkostoon kuuluvien kaupunkien aluekoordinaattorien haastatteluilla, jonka jälkeen valittiin yhteistyössä Suomi 100 -organisaation kanssa muutama hanke, joilla nähtiin mahdollisuuksia jatkaa myös juhluvuoden jälkeen. Aluekoordinaattoreilla oli tarkempi ja realistisempi käsitys omien kaupunkiensä tapahtumista, joten myös heidän näkemystään painotettiin valintoja tehdessä.

Vaikka olisikin ollut mielenkiintoista tutkia useita eri tapahtumia laajemmassa mittakaavassa, opinnäytetyön laajuus ja siihen käytetyt resurssit eivät mahdollistaneet laajempaa otantaa. Tapahtumien rajoittaminen myös mahdollisti niiden tarkemman tutkimisen, sillä molemmat selvitykseen mukaan valitut tapahtumat sisälsivät erittäin mielenkiintoisia elementtejä ja ilmiöitä niiden suunnittelun, toteutuksen ja menestyksen suhteen.

1.3 Työn rakenne

Opinnäytetyö koostuu johdannosta, Suomi 100 -organisaation esittelystä, Suomi 100 -juhlavuoden ja itsenäisyyspäivän lyhyestä kuvauksesta, teoriaosuudesta, Suomi 100 -tapahtumien kuvauksesta ja niihin liittyvästä teoriasta, empiirisestä osuudesta, jossa avataan tutkimuksessa käytettyjä menetelmiä ja aineistoja sekä pohdinnasta, joka sisältää sekä oman oppimisen arvioinnin että johtopäätökset Suomi 100 -syntymäpäivien mahdollisesta jatkosta.

Työn johdanto sisältää aiheen valinnan taustaa, opinnäytetyön tavoitteet ja rajaukset, tutkimusotteen eli laadullisen tutkimuksen käsitteen avaamisen sekä työn rakenteen. Johdantoa seuraa Suomi 100 -organisaation esittely, jossa tarkastellaan organisaation eri toimijoiden määrää ja tehtäviä. Organisaation esittelyn jälkeen avataan vielä Suomi 100 -juhlavuoden käsitettä.

Teoriaosuus sisältää yleistä teoriaa tapahtuma-alasta sekä kirjastojen etkoihin ja lasten juhliin liittyvää spesifiä teoriaa. Teoria pohjautuu kirjalliseen aineistoon ja siihen on valittu tärkeimmät tekstissä käytetyt käsitteet. Tapahtumien yleisen teorian jälkeen seuraa kahden tutkittavan Suomi 100 -tapahtuman kuvaukset ja niihin erikseen liittyvät käsitteet, sillä tapahtumat ovat erityyppisiä keskenään.

Teoriapohjan ja Suomi 100 -tapahtumien kuvausten jälkeen seuraa empiirinen osuus, jossa esitellään tutkimukseen valitut menetelmät ja toimintatavat sekä opinnäytetyön aiheen valintaan, suunnitteluun ja toteutukseen liittyvät vaiheet. Toiminnan kuvauksessa käydään yksityiskohtaisesti läpi opinnäytetyön aiheen valinta, suunnitteluvaihe, aiheen muokkautuminen tutkimuksen edetessä sekä aineistonkeruuseen ja aineiston analysointiin liittyvä toiminta. Aineistonkeruuta käsittelevässä luvussa avataan enemmän valittuja aineistonkeruumenetelmiä eli tässä tapauksessa haastatteluja ja havainnointia sekä niiden teoriaa ja käytännön toteutusta. Haastattelut toteutettiin teemahaastatteluina, joten niihin liittyvä teoriapohja keskittyy teemahaastatteluihin.

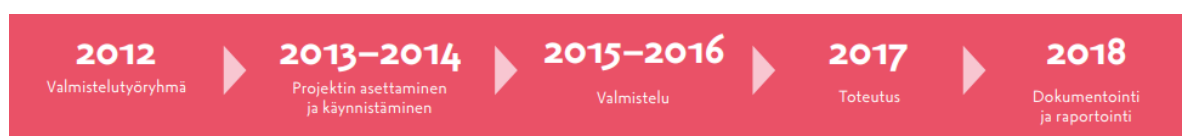
Viimeisenä opinnäytetyössä on Suomi 100 -tutkimusten tulosten, koko opinnäytetyöprosessin ja oman oppimisen arviointi. Tutkimuksen tuloksia peilataan tapahtumien yleiseen tietoperustaan ja pohditaan, kuinka luotettavia ne ovat ja mitä jatkotoimenpiteitä niistä mahdollisesti seuraa. Tulosten esittämisen jälkeen arvioidaan koko opinnäytetyöprosessia kokonaisuudessaan ja omaa oppimista opinnäytetyöprosessin edetessä.

2 Mikä Suomi 100?

Suoritin johdon assistenttityön ja kielten koulutusohjelmaan kuuluvan työharjoittelun keväällä 2017 Valtioneuvoston kanslian Suomi 100 -hankkeen sihteeristössä. Ennen harjoittelua en oikeastaan tiennyt ollenkaan, mikä Suomi 100 oikein on ja mitä se tekee. Tiesin vain, että kyseessä on projektimainen hanke, joka on jollain tapaa mukana Suomen sata-vuotisjuhlien järjestämisessä. Kevään aikana työskennellessäni sihteeristössä, pääsin tutustumaan hankkeen toimintaan ruohonjuuritasolta ja näin, minkälaisia reaktioita itsenäisyys suomalaisissa aiheuttaa. Olin harjoittelun aikana paljon yhteydessä tavallisten suomalaisten kanssa ja huomasin, että tämä on aihe, joka herättää suuria tunteita. Sekä nuoret että vanhat olivat järjestämässä erilaisia tapahtumia omissa yhteisöissään pelkäämättä itsenäisyyden ja suomalaisuuden ilosta, veteraanien kunniaksi tai ollakseen osa suurta juhlapäivää omalla panoksellaan. Tämä havainto päätti lopulta opinnäytetyöni keskittyvän jollain tapaa tähän valtakunnallisesti niin laajasti vaikuttaneeseen ilmiöön.

2.1 Suomi 100 -organisaatio

Suomen valtion 100-vuotissyntymäpäivää varten syntyi valtioneuvoston kanslian asettama Suomi 100 -hanke, jonka sihteeristön tehtävänä oli koordinoida ja valmistella juhluvuoden tapahtumia. Käytännön valmisteluista vastaava sihteeristö myös jakoi ajankohtaista tietoa juhluvuodesta sekä neuvoi ja yhdisti eri toimijoita. Juhluvuoden suunnittelun ja sihteeristön toiminta alkoi pienimuotoisena jo vuosia ennen juhluvuoden alkua, mutta mitä lähemmäksi juhluvuotta mentiin, sitä enemmän toimijoita Suomi 100 -sihteeristön piiriin kuului. Kuvassa 1 on kuvattu aikajanan muodossa Suomi 100 -juhluvuosihankkeen valmistelun ja toteutuksen kehityskaari vuosittain alusta loppuun. Juhluvuoden vietto itsessään oli siis vain pieni osa koko Suomi 100 -hankkeen elämänsykliä.

Kuva 1. Juhluvuosihankkeen vaiheet (Suomi 100 2018b, 10)

Suomi 100 -hankkeen sihteeristöön kuului pääsihteeri Pekka Timonen sekä hankkeen eri vaiheissa vaihteleva määrä eri alojen osajia ja avustajia, jotka olivat joko ministeriön alaisuudessa toimivia virkamiehiä tai muista organisaatioista lainattuja eri alojen asiantuntijoita. Itse juhluvuonna sihteeristöön kuului enimmillään 18 henkilöä.

Juhlavuoden hankkeen alueellisesta koordinoinnista vastasi alueverkosto, joka muodostui maakuntien liitoista sekä kuudesta suurimmasta kaupungista. Alueverkostoa koordinoivat 25 aluekoordinaattoria, jotka ovat vastuussa omien alueidensa tapahtumista juhlavuoden aikana. Aluekoordinaattoreiden tehtävä on myös jakaa tietoa omassa maakunnassa tai kaupungissa järjestetyistä Suomi 100 -juhluvuoden ohjelmaan kuuluvista hankkeista ja tapahtumista. Ulkomailla juhluvuoden koordinoinnista vastasi ulkoministeriö sekä Suomen edustustot eri maissa. (Valtioneuvoston kanslia 2018.)

Sihteeristön ja alueverkoston lisäksi organisaatioon kuului myös kuukausittain kokoontuva hallitus, joka ohjasi Valtioneuvoston kansliassa toimivan sihteeristön toimintaa. Hallitukseen kuului puheenjohtaja valtiosihteeri Paula Lehtomäki, hallituksen sihteeri Suomi 100 -sihteeristön pääsihteeri Pekka Timonen sekä 11 eri alojen yhteiskunnallista vaikuttajaa, joihin kuuluvat piispa Irja Askola, taiteilija Manuela Bosco, professori Martti Häikiö, johtaja Leif Jakobsson, yliasiamies Mikko Kosonen, muusikko Karri Miettinen ”Paleface”, päällikkö Riitta Pihlajamäki, muotoilija Paola Suhonen, kunnanjohtaja Asta Tolonen, emerituspäätoimittaja ja hallituksen varapuheenjohtaja Janne Virkkunen sekä toimitusjohtaja Antti Zitting. Hallitus on vastuussa juhluvuoden ohjelmistosta ja sen tavoitteiden, periaatteiden ja toteutumisen esittämisestä. (Valtioneuvoston kanslia 2018.)

Vuosittain kokoontui myös valtuuskunta, joka päättää Suomi 100 -juhluvuoden yleisistä linjauksista. Valtuuskunta muodostui puheenjohtaja, pääministeri Juha Sipilän, varapuheenjohtaja, valtiovarainministeri Petteri Orpon ja sihteeri, pääsihteeri Pekka Timosen lisäksi yli seitsemästäkymmenestä yhteiskunnan eri alan edustajasta. (Valtioneuvoston kanslia 2018.)

Suomi 100 -sihteeristön toiminta päättyi virallisesti keväällä 2018. Pääsihteeri Pekka Timonen jatkoi loppuraportin työstämistä yhdessä viestintätoimisto Oy SEK Ab:n kanssa. Kaikki muu operatiivinen toiminta kuitenkin ajettiin alas, ja hankkeen loppuraportti julkaistiin syksyllä 2018.

2.2 Suomi 100 ja itsenäisyyspäivä

Suomi 100 -juhlavuoteen liitettiin yhteensä 5000 eri ohjelmahanketta Suomessa ja maailmalla, joiden toteuttamiseen osallistui noin 800 000 ihmistä. Yhdessä nämä ihmiset rakensivat juhlavuoden aikana noin 170 000 yksittäistä tapahtumaa. (Suomi 100 2018b, 5). Osa hankkeista oli valtion toimijoiden järjestämiä, suuri osa taas yksityishenkilöiden, yritysten, yhdistysten ja muiden organisaatioiden tuottamia. Hankkeiden laajuus, koko ja budjetti vaihtelivat laidasta laitaan. Osa valtakunnallisesti suosituista hankkeista oli jopa puhtaasti talkoo- ja yhteishengellä järjestettyjä, joita motivoi juhlavuoden aikana isoksi ilmiöksi nousut yhteisöllisyys ja yhteenkuuluvuuden tunne. Yksi näistä yhteisöllisistä hankkeista oli Mikkelin kaupungin Sinivalkoiset puut -kampanja, jossa tarkoituksena oli lisätä yhteisöllisyyttä ja vähentää yksinäisyyttä järjestämällä yhteisiä hetkiä neuleiden virkkaamisen ja puiden koristelemisen muodossa (kuva alla).

Kuva 2. Sinivalkoiset puut -neulegraffitikampanja. Soile Tirilä/Museovirasto

Tämän yhteenkuuluvuuden kaipuun tunnisti myös Suomi 100 -organisaatio, joka julisti juhluvuden teemaksi: yhdessä. Teema selkeästi puhutteli kansaa, ja se otettiin myös ohjenuoraksi kaikkeen organisaation tekemiseen. Yhdessä-teemalla haluttiin osallistaa koko Suomen kansa mukaan juhlimaan ja tehdä selkeä ero edellisten juhluvuosien virallisempaan konseptiin. (Suomi 100 2018b, 10.)

Juhlavuoden henkeä edustavan yhdessä-teeman haluttiin välittyvän kaikille ja monin tavoin, mutta myös yhtenäisyyttä kaivattiin. Yhtenäisyyden vahvistamiseksi ja ikään kuin Suomi 100 -brändin ilmeeksi luotiin yhtenäinen visuaalinen ilme, johon kuului monille tuttu Suomi 100 -tunnus eli logo, graafinen ilme eli kirjoitusasu ja värit sekä Suomen kasvot -kuvituskonsepti, joka näkyy alla. (Suomi 100 2018b, 19.)

Kuva 3. Suomen kasvot -kuvituskonsepti (Suomi 100 2018b, 19)

Yhteenkuuluvuuden tunteen lisäksi suomalaisten toiminnassa juhluvuonna näkyi selkeästi isänmaallisuus ja kunnioitus niitä ikäpolvia kohtaan, jotka ovat aikoinaan olleet ratkaisevassa osassa Suomen itsenäisyyden saavuttamisessa. Isänmaallisuus ja tietynlainen hartaus onkin ollut määräävässä roolissa itsenäisyyspäivän vietossa.

Juhlavuoden hallituksen yhtenä tavoitteena oli tuoda iloa ja riemua muuten hartaaseen päivään siihen liittyvää kunnioitusta vähentämättä. Varsinaisen itsenäisyyspäivän perinteet ja harras tunnelma ovat niin syvään kulttuuriperimään juurtuneita, että niiden muuttaminen koettiin vaikeaksi. Uusien juhlallisuuksien luominen itsenäisyyspäivän ympärille haluttiin kuitenkin toteuttaa, jotta juhluvuoden erityisyys tulisi paremmin esille, joten päätettiin keskittyä tuomaan itsenäisyyspäivän odotukseen eli itsenäisyyspäivän aaton juhlintaan uudenlaisia, tunnelmaltaan iloisempia tapahtumia.

Itsenäisyyspäivän ohjelma ei ole tähän asti tarjonnut nuorelle ikäpolvelle paljonkaan samaistuttavaa ja mielekästä ohjelmaa. Vanhemmalle väestölle on isänmaallista ohjelmaa elokuvien, marssien, puheiden ja tasavallan presidentin vastaanoton muodossa, mutta nuorempi polvi ei välttämättä jaksaa kiinnostua tällaisesta ohjelmasta. Nuorempi väestö ei ehkä myöskään koe itsenäisyyspäivää yhtä merkittävänä, sillä itsenäisyyteen vaikuttaneet tapahtumat ovat heille kaukaisempia. Ainoa kosketuspinta historiaan ovat usein isovanhempien tai muiden iäkkäämpien ja sukulaisten tuttavien kertomukset sekä koulussa opittuneilla käydyt asiat, jotka kuitenkin usein jäävät nuorille pinnallisiksi. Opinnäytetyössä tutkittavat tapahtumat ovat nuoremmalle polvelle ja erilaisuutta kaipaaville potentiaalisia

uusia tapoja juhlistaa Suomen itsenäisyyspäivää. Seuraavassa luvussa käydään läpi tapahtumien yleistä terminologiaa ja selitetään tarkemmin näihin 5.–6.12.2017 järjestettyihin tapahtumiin liittyviä käsitteitä.

3 Tapahtuman teoriaa

Teoriaosuudessa tutustutaan opinnäytetyössä esiintyvään terminologiaan ja teemoihin. Tietoperustassa selitetään tapahtuma-alaan sekä yksittäisissä tapahtumissa esiintyviin käsitteisiin, jotka pohjautuvat tapahtumakirjallisuuteen sekä niiden oheistoimintaan liittyvään muuhun kirjalliseen aineistoon. Tietoperusta ja sovellusratkaisut vuorottelevat tekstissä aiheittain, jotta lukija saa kuvan tapahtumajärjestämisen käytännön toteutumisesta opinnäytetyössä esiintyvissä tapahtumissa. Erillisistä tapahtumista ja niihin liittyvistä erilliskäsitteistä kerrotaan tarkemmin niitä käsittelevissä luvuissa.

3.1 Tapahtuman käsite

Tapahtuma on järjestetty tilaisuus, joka muodostuu usein useasta eri toiminnosta. Tapahtumia ovat muun muassa tapaamiset, messut, illalliset ja esimerkiksi seminaarit. Ihmiset ovat aina kokoontuneet yhteen keskustelemaan jo muinaisessa historiassa, sillä kasvokkain tapaamisella voidaan hyödyntää sekä sanallinen että sanaton viestintä; toisen ihmisen ilmeet, eleet ja kehonkieli. Tapaamisen avulla voidaan muodostaa myös käytäntöyhteisö, jonka avulla toiselta voi oppia uusia taitoja, vaikuttaa asioihin ja havainnoida. (Fenich 2016, 19–24.)

Ennen tapahtumilla haluttiin rikkoa arjen kaavoja ja tylsyyttä, ja niitä järjestettiin pienimmänkin tekosyn varjolla. Uskonnollisten juhlapyhien vaikutus tapahtumien järjestämiseen on hieman menettänyt merkitystään, vaikka vieläkin jotkin uskonnollisten juhlien ympärille keskittyvät tapahtumat ovat suosittuja. Tällaisia normaalista arjesta poikkeavia tapahtumia, joilla on jokin tarkoitus, kutsutaan erityistapahtumiksi. Erityistapahtuman käsite on laaja ja sen sisälle mahtuvat sekä pienet, yhteisöjen omat juhlalliset että suuret kansainväliset tapahtumat. (Shone & Parry 2013, 6–8.)

Erityistapahtumilla on myös omat piirteensä, joilla se erottuu rutiinista; ainutlaatuisuus, hetkellisyys, aineettomuus, rituaali ja seremonia, ilmapiiri ja palvelu, kontakti ja vuorovaikutus, työvaltaisuus sekä sovittu aika. Ainutlaatuisuus näkyy tapahtuman ja osallistujan kokemuksen kertaluontoisuutena. Samaan kategoriaan kuuluu hetkellisyys, joka viittaa myös tapahtuman toistumiseen täysin samanlaisena vain kerran. Tapahtumissa tavoitteena onkin tuottaa osallistujalle aineeton, muistettava kokemus. Nykypäivänä tapahtumissa ei välttämättä ole huomattavaa seremoniaa tai rituaalia vaan vanhat perinteet ovat muovautuneet päivitettyiksi versioiksi. Jotkut asiantuntijat ovat sitä mieltä, että tapahtuma vaatii seremonian mutta asiasta ollaan nykypäivänä montaa mieltä. Seremoniaa tärke-

ampi piirre on tapahtuman ilmapiiri, mikä määrittää onko tapahtuma onnistunut vai ei. Tapahtuman onnistunut ilmapiiri voi muodostua pelkästään oikeilla osallistujilla mutta se voi myös vaatia avukseen esimerkiksi onnistuneen koristelun, teeman, ohjelman tai tarjoilut. Tapahtuma ei välttämättä ole onnistunut, vaikka kaikki tapahtuman osa-alueet olisivatkin kunnossa. Yksi suuri syy onnistuneeseen ilmapiiriin on positiivinen vuorovaikutus henkilökunnan ja muiden osallistujien kanssa. Ihmiset tekevät tapahtuman ja ovat mukana rakentamassa ilmapiiriä. Tapahtumaa rakentamassa olevat ihmiset eli työvoima on myös yksi erityistapahtuman piirre, sillä tapahtuma työllistää joka vaiheessaan ihmisiä. Viimeinen ominaispiirre erityistapahtumalle on sovittu aika eli ajankohta ja aikataulu, mitkä ilmoitetaan osallistujille. Jotkin tapahtumat ovat kuitenkin spontaanimpia ja niiden aikataulu saattaa venyä tilanteen mukaan. (Shone & Parry 2013, 20–25.)

Tapahtuma on siis tilaisuus, jossa täytyy olla nähtävissä tietyt tapahtuman ominaispiirteet. Tapahtumassa pääasiassa on vuorovaikutus ihmisten kesken ja jonkin asian käsittely, juhliminen, työhön liittyvät kokoontumiset sekä oikeastaan mikä vain järjestäjälle tärkeä asia. Seuraavaksi käydään läpi erilaisia tapoja luokitella tapahtumia ja tapahtuman rakennetta.

3.2 Tapahtuman luokittelu

Tapahtumat voidaan luokitella eri tavoin. Jotkut luokittelevat tapahtumat kohdeyleisön, järjestäjäorganisaation, koon tai tavoitteen mukaan, mutta ne voidaan jakaa myös niiden sisällön tai toteuttamistavan mukaan. Sisällöltään tapahtumat voidaan jakaa asiatahtumiin, viihdetapahtumiin ja niiden yhdistelmiin. Sisällöltään kaikki opinnäytetyön tutkimukseen valitut tapahtumat ovat siis viihdetapahtumia, joiden tarkoitus on osallistujan viihtyvyyden varmistaminen. (Vallo & Häyrinen 2016, 75–76.)

Sisältö voidaan myös luokitella toisella tavalla eri kategorioihin, jolloin se voi olla aistimuksellinen, hyödyllinen tai yhteisöllinen. Aistimustapahtumassa korostuu tapahtuman ohjelma ja osallistujan kokemus tapahtuman viihteellisyydestä. Yleensä aistimustapahtumat ovat erilaisiin aisteihin porautuvia tapahtumia, joissa on vahvasti läsnä muun muassa musiikki, ruoka tai urheilu. Tällaisessa tapahtumassa osallistujan rooli on passiivisin, ja hän saa vain nauttia ohjelmasta. Hyödyllisessä tapahtumassa taas pyritään saamaan jonkinlaista hyötyä tapahtumasta kuten esimerkiksi yritykselle uusia yhteistyökumppaneita tai uusia oppeja. Hyödyllisiä tapahtumia ovat erilaiset seminaarit, ammattipäivät sekä asiakastapahtumat, joissa sekä kutsuja että kutsuttava hyötyvät tapahtumasta. Hyötytapahtumissa osallistujat ovat yleensä aktiivisempia kuin aistimustapahtumissa, sillä myös vieras hyötyy esimerkiksi verkostoitumisen kautta. Yhteisöllisessä tapahtumassa pääpaino on

osallistujien keskeisessä vuorovaikutuksessa, ja ne vahvistavat osallistujan yhteishenkeä muiden tapahtuman osallistujien kanssa. Tällaisessa tapahtumassa osallistujan rooli on kaikkein aktiivisin, sillä yhteisöllisen tapahtuman edellytyksenä on kaikkien osallistuminen tapahtuman kulkuun. Hyvä tapahtuma korostaa jotain näistä ominaisuuksista, vaikka se voikin sisältää ominaispiirteitä kaikista kolmesta sisällöstä. Rajattu ja selkeä kokonaisuus tekee tapahtuman sisällöstä laadukkaan, ja parhain tulos saavutetaan, kun osallistuja ymmärtää tapahtuman idean. (Catani 2017, 22–23.)

Toteuttamistavan mukaan tapahtumia taas ovat itse suunnitellut tapahtumat tai valmiit tapahtumat eli niin sanotut kattotapahtumat, joita organisaatiot voivat hyödyntää omiin tarkoituksiinsa. Itse suunniteltu ja toteutettu tapahtuma voi olla joko itse rakennettu, ulkoistettu tai ketjutettu. Itse rakennettu tapahtuma vaatii eniten ponnisteluja mutta vastaa parhaiten organisaation tavoittelemaa kuvaa, ja siitä voidaan rakentaa juuri sellainen kuin järjestäjäorganisaatio haluaa. Ulkoistetun tapahtuman etuja taas ovat omien resurssien säästäminen ja tapahtumatoimiston omaama kokemus, erityisosaaminen sekä kontaktit. Ketjutetulla tapahtumalla tarkoitetaan tapahtuman rakentuvan valmiista palikoista, jotka organisaatio ostaa ja yhdistää itselleen toimivaksi kokonaisuudeksi. Kattotapahtuma taas tarkoittaa valmiin teeman hyödyntämistä eli on jo olemassa tapahtuma, jonka sisälle organisaatio luo oman tapahtumansa. Hyviä esimerkkejä kattotapahtumista ovat muun muassa konsertit, jääkiekko-ottelut, joissa vierailu on osa organisaation omaa tapahtumaa. (Vallo & Häyrynen 2016, 77–81.)

3.3 Miten tapahtuma rakentuu?

Onnistuneessa tapahtumassa on selkeät tavoitteet ja strategiset kysymykset, joiden vastausten määrittely on elintärkeää tapahtumaa suunnitellessa. Miksi tapahtuma järjestetään eli mikä on tapahtuman viesti ja tavoite? Ensimmäinen ja tärkein kysymys käsittää sen, mitä organisaatio haluaa saavuttaa ja viestittää tapahtumalla. Tavoite voi olla aineeton, konkreettinen tai sekä että. Aineettomia tavoitteita voi olla hyvän mielen tai kokemuksen luominen. Konkreettisia tavoitteita taas voivat olla taloudelliset tavoitteet sekä erilaiset laskennalliset tavoitteet kuten uusien asiakkuuksien määrä. (Vallo & Häyrynen 2016, 121–122, 131, 139.) Suomi 100 -syntymäpäivien tapahtumilla oli tavoitteena aineeton hyvän mielen ja ikimuistoisen kokemuksen luominen. Molemmat tapahtumat tähtäsivät osallistujien kokemaan tunnelmaan ja elämyksellisyyteen. Lastenjuhlat sekä kirjastojen etkot olivat molemmat erilaisten yhteisöjen, liittojen ja valtion edustajien järjestämiä, joten niissä ei voi ajatella olevan niin selkeää taloudellista aspektia.

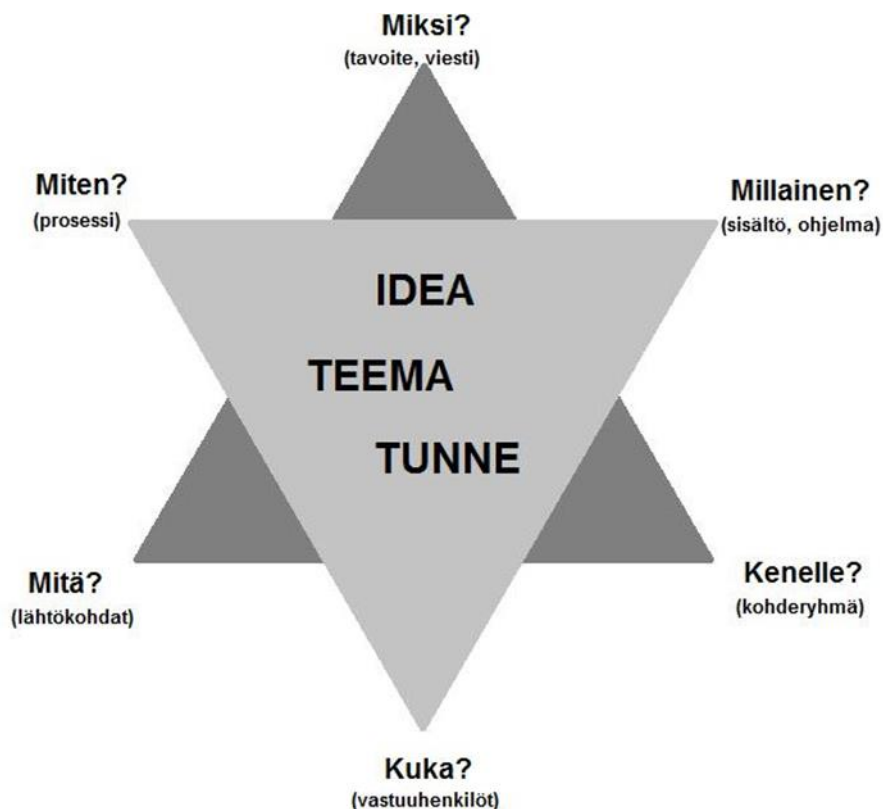
Kenelle tapahtuma sitten järjestetään eli mikä on tapahtuman kohderyhmä? Tapahtumaa suunniteltaessa pitää tuntea ja analysoida kohderyhmä huolella: sukupuoli, ikä, perhe-
lanne ja kiinnostuksen kohteet määrittävät paljon tapahtuman eri osa-alueita. (Vallo & Häyrynen 2016, 145–147.) Tutkimuksen tapahtumilla on kaikilla oma kohderyhmänsä. Lastenjuhlien kohderyhmänä olivat ne 518 10-vuotiasta lasta ympäri Suomen, jotka pääministeri oli juhliin kutsunut. Lapset olivat kaikki saman ikäisiä, mutta maantieteellisen sijainnin takia kiinnostuksen kohteet eivät välttämättä ole samanlaisia. Sosiaalisen median aikakaudella erilaiset nousevat trendit ja nuorison kuunnelluimmat artistit ovat kuitenkin yleisessä tiedossa, ja niiden pohjalta on helppo alkaa rakentaa ohjelmaa, vaikka lasten henkilökohtaiset mieltymykset voivatkin vaihdella. Kirjastojen etkojen kohderyhmä oli laajempi kuin lastenjuhlien. Kirjastojen kävijäkunta on sekä ikähaarukaltaan, maantieteellisesti hajonnaltaan että osallistujien kiinnostuksen kohteiden suhteen paljon monimuotoisempi. Kirjastoissa kohderyhmän laajuus otettiin huomioon suunnitteleamalla päätapahtuman sisälle pieniä, eri ikäluokkia puhuttelevia tapahtumia kuten esimerkiksi päivällä lapsille suunniteltuja aktiviteetteja ja illalla tansseja tai erilaisia musiikkiesityksiä. Jokainen kirjasto sai itse vastata oman kirjastonsa tapahtuman toteutuksesta, ja kuka muukaan on parempi analysoimaan omaa kohderyhmäänsä kuin kirjasto itse.

Mitä tapahtuu, missä ja milloin? Kolmas kysymys käsittää tapahtuman lähtökohtien määrittelyn eli millainen tapahtuma järjestetään ja mikä on tapahtumapaikka sekä -aika. Toteuttamistapa on yksi avainkysymyksistä tapahtuman lähtökohtia pohtiessa. Halutaanko järjestää tapahtuma itse vai käyttää valmista kattotapahtumaa. Kattotapahtumaa käyttäessä lähtökohdat ovat jo selvillä, mutta itse suunniteltu ja toteutettu tapahtuma vaatii huolellista lähtökohtien määrittelyä. Itse tapahtumakonseptin jälkeen on tärkeää pohtia, mikä olisi paras aika ja paikka juuri tälle tapahtumalle. Tapahtumapaikan tulee olla hyvien kulkuhyteyksien päässä, tarpeeksi suuri, tapahtuman luonteelle sopiva ja siellä tulee olla tarvittava tekniikka sekä fasiliteetit. Tapahtuma-aika taas tulee valita huolella ja miettiä samalla mahdollisia ongelmia osallistujien aikataulujen sekä osallistumishalukkuuden suhteen, mikäli tapahtuma-ajaksi valitaan esimerkiksi viikonloppu tai perjantai-iltapäivä. (Vallo & Häyrynen 2016, 121–122, 167–176.)

Suomen lasten itsenäisyysjuhla Helsingin Säätytalolla 5.12.2017 haluttiin järjestää samalla idealla kuin aikuisten linnan juhlat, jotta pienemmätkin Suomen kansalaiset tuntisivat itsensä tärkeäksi osaksi koko kansakunnan juhlintaa. Tapahtuman ideallinen lähtökohta oli siis jo valmiina, joten se tarvitsi vain ajan ja paikan. Tapahtuma-aika ei voinut olla sama kuin virallisilla linnan juhlilla, joten päiväksi valikoitui itsenäisyyspäivän etkopäiväksi ristitty 5.12., sillä se sopi Suomi 100 -hankkeen tavoitteeseen tuoda riemukkuutta itsenäi-

syyspäivän ympärille häiritsemättä perinteistä itsenäisyyspäivän vastaanottoa. Tapahtumapaikaksi valikoitui tapahtuman arvokkuudelle sopiva Säätytalo, joka on valtioneuvoston kanslian hallinnassa oleva valtion kokous- ja edustustila aivan Helsingin ydinkeskustassa, tasavallan presidentin linnan lähistöllä.

Kirjastojen etkot -hanke on koko Suomen laajuinen tapahtumakonsepti, joka järjestettiin lasten juhlien tapaan 5.12.2017. Etkot toimivat pop-up-tapahtuman tapaan eli niillä oli selkeä, ennalta määritelty alkamis- ja päättymisajankohta. Pop-up-tapahtumat järjestetään myös usein julkisissa tai tyhjissä tiloissa, niissä korostetaan tapahtuman hetkellisyyttä ja niitä markkinoidaan paljon esimerkiksi sosiaalisessa mediassa (Catani 2017, 166.) Vaikka pop-up-tapahtumia käytetäänkin paljon erityisesti tuote- ja yritysmarkkinoinnin yhteydessä, toimintamalli todettiin hyväksi myös kirjastojen etkoilla. Tapahtuma-aika valikoitui osin samoin perustein kuin lasten juhlistakin eli sen ei haluttu kilpailevan itsenäisyyspäivän hartauden ja ohjelman kanssa. Onneksi vuonna 2017 5.12. ei sijoittunut viikonlopulle vaan tiistaille, jolloin ihmiset ovat valmiita uhraamaan aikaansa todennäköisemmin kuin viikonloppuisin, joihin on ehditty jo suunnitella muita menoja. Tapahtumapaikkana toimi koko Suomi eli tarkemmin kaikki Suomen julkiset kirjastot, jotka vain halusivat osallistua mukaan juhlimaan Suomen erityistä merkkipäivää. Kirjastot itse saivat suunnitella omaa ohjelmaa pääkonseptin asettamissa rajoissa.

Kuva 4. Onnistuneen tapahtuman malli (Vallo & Häyrinen 2016, 128).

Tapahtuman strategisen pohjan muodostavien peruspalikoiden: viestin, kohderyhmän ja lähtökohtien ollessa kunnossa aletaan pohtia tapahtuman operatiivisia elementtejä eli miten ja kuka järjestää tapahtuman ja millainen siitä tulee? Tapahtumaprosessi itsessään on kolmivaiheinen ja sisältää suunnittelu- ja toteutusvaiheet sekä tapahtuman jälkimarkkinoinnin. Suunnittelu alkaa sillä, että mietitään, tehdäänkö käytännön järjestelyt itse vai palkataanko ulkopuolista apua tapahtuman toteuttamiseen. Samalla pohditaan myös tapahtuman lähtökohtien näkymistä itse tapahtumassa eli miten saada idea ja viesti läpi osallistujille. Toteutusvaiheeseen kuuluu tapahtuman rakennus, itse tapahtuma ja sen purku sekä jälkimarkkinointi. (Vallo & Häyrinen 2016, 125–128, 189.)

Tapahtumaprosessin jälkeen aletaan työstää sen sisältöä eli millainen tapahtuma halutaan rakentaa? Tapahtuman viesti ja kohderyhmä ovat tärkeimpiä asioita pohdittaessa tapahtuman sisältöä: teemaa, ohjelmaa, asioita ja esiintyjä. Sisällön tulisi olla mahdollisimman moninaista mutta kulkea käsi kädessä viestin kanssa. (Vallo & Häyrinen 2016, 233.)

Kun mietitään molempia tutkimuksessa mukana olleita Suomi 100 -tapahtumia, nousi niissä esiin selkeä Suomi 100 -teema. Teemaa korostettiin vahvasti tapahtumien viestinnässä, materiaaleissa sekä ohjelmassa. Viestinnässä korostettiin Suomen 100-vuotissyntymäpäivien juhlamista sekä itsenäisyyttä, mikä näkyi myös sinivalkoisissa värivalinnoissa. Sini-valkaisuus näkyi vahvasti myös tapahtumien materiaaleissa. Lasten itsenäisyysjuhliissa oli käytössä Valtioneuvoston kanslian omat Suomi 100 -roll up-telineet, joita oli ripoteltu Säätytalon joka nurkkaan. Suomi 100 -logoilla ja Suomen kasvot -kuvituskonseptilla varustetut roll-upit olivat esillä erityisesti mediassa, sillä ne toimivat taustana pääministeri Sipilän kätellessä lasten juhlien osallistujia (kuva 7). Myös Etkot kirjastossa -hankkeen virallisessa logossa näkyi sinivalkoisuus sekä Suomi 100 -logo (kuva 6).

Tapahtumien ohjelmassa teema ja kohderyhmä oli myös huomioitu hyvin. Lasten juhlissa itsenäisyyspäivän ja Suomen juhlavuoden teema näkyi ohjelmassa, missä selkein viittaus oli itse kättelyjono. Juhlista haluttiin tehdä lapsille mahdollisimman samankaltaiset aikuisten juhliin verrattuna, jotta he kokisivat olevansa yhtä tärkeässä asemassa. Kuten aikuisten juhlissa myös lapsilla oli live-esiintyjä, joka huolehti tanssimusiikista. Esiintyjävalinnassa oli ajateltu juuri tapahtuman kohderyhmää, ja paikalle oli kutsuttu nuoremman väen suosikki Isac Elliot. Myös Youtube-videoista tuttu Tuure Boelius oli mukana tapahtumassa. Kohderyhmän huomioiminen näkyi myös Säätytalon tarjoiluissa.

Kirjastojen etkojen ohjelmassa Suomi 100 -teema näkyi musiikkiesitysten, työpajojen ja näyttelyiden aiheissa sekä kakkukahveilla kakkujen ulkoasussa. Paljon oli esimerkiksi it-

senäisyysaiheisia luentoja ja musiikkiesityksiä sekä Suomen kansanperinnölle tärkeitä aiheita kuten Kalevala, kansallisidentiteettiä tukevat klassikkoteokset sekä numerolla 100 leikittelyä. Laaja kohderyhmä ohjelmassa oli huomioitu monipuolisena ohjelmakattausena eli järjestettyä ohjelmaa löytyi kaikenikäisille. Molemmissa tapahtumissa Suomi 100 -kattoteema nivoi ohjelman selkeästi yhteen. Teema puhutteli kansaa, ja sillä haluttiin juhlistaa juhluvuoden erityisyyttä ja tuoda se esille myös tapahtuman osallistujille. Myös hakeminen osaksi virallista Suomi 100 -juhluvuoden ohjelmaa antoi tapahtumille isomman kattoteeman ja alustan järjestää tapahtumiaan. Suomi 100 -pääsihteeri Pekka Timonen onkin todennut, että organisaatio auttaa idean kiteyttämässä, mutta tapahtuman toteutus on järjestäjän itsensä käsissä (Catani 2017, 188).

3.4 Tapahtumamarkkinointi ja sosiaalinen media

Vaikka opinnäytetyössä tutkittavat Suomi 100 -tapahtumat ovatkin suurimmaksi osaksi julkisen puolen sektorin järjestämiä, on heilläkin oma viestinsä, jota tapahtumalla halutaan markkinoida. Nykyaikana suuri informaatiotulva on ohjannut organisaatiot yhdistämään tapahtumamarkkinoinnin sosiaaliseen mediaan, ja tapahtumamarkkinointi onkin hyvä tapa tuoda kohderyhmä ja organisaatio yhteen organisaation valitseman viestin alle. (Vallo & Häyrinen 2016, 21.)

Itse tapahtuman lisäksi elintärkeä keino markkinoida organisaation viestiä ja tapahtumaa on sosiaalinen media. Sillä voidaan saada tapahtumalle erilaista näkyvyyttä ja tavoittaa näin potentiaalisia osallistujia, jotka eivät muuten tapahtumasta edes tietäisi. (Valtari 15.8.2017.) Molempien tapahtumien järjestäjät olivatkin hyvin tietoisia somen voimasta tapahtuman tunnettuuden lisäämisessä. Omien sosiaalisen median tilien lisäksi myös Suomi 100 -organisaatio nosti viralliseen ohjelmaan kuuluvia tapahtumia omissa somekanavissaan. Valtarin (Valtari 15.8.2017) mielestä tärkeintä onkin käyttää sosiaalista mediaa monipuolisesti ja ahkerasti: ennen tapahtumaa, sen aikana ja jälkimarkkinoinnissa. Tärkeimmissä kanavissa on näyttävä ja tapahtumalla tulee olla oma, muistettava aihetunniste eli hashtag, joka on esillä kaikissa tapahtuman sosiaalisen median markkinointikanavissa.

Opinnäytetyössä tutkituilla tapahtumilla oli omia aihetunnisteita, ja yleensä sosiaalisessa mediassa näkyi aihetunnisteena esimerkiksi #lastenjuhla ja #etkotkirjastossa. Ylivoimaisesti eniten näkyvyyttä toi kuitenkin juhluvuoden yleinen hashtag #suomi100, joka yhdistettynä tapahtuman omaan aihetunnisteeseen tavoitti suurimman yleisön. #suomi100 nousikin vuoden 2017 käytetyimmäksi aihetunnisteeksi sekä vuoden viraali-ilmiöksi Suomen Twitter-palvelussa. (Lahti 6.1.2018.)

Käytetyimmät palvelut Facebook, Twitter, Instagram sekä yrityksen tai sen somelähettälään päivitykset kanavissaan ovat suuressa roolissa sosiaalisen median markkinoinnissa. Kaikkia kolmea tapahtumaa markkinoitiinkin sosiaalisessa mediassa useissa näistä kanavista: erityisesti omat nettisivut, Facebook sekä aihetunnisteella varustetut päivitykset Twitterissä ja Instagramissa olivat käytössä. Aktiivinen markkinointi sosiaalisessa mediassa ja oman tapahtuman näkyminen monipuolisesti eri kanavissa ovat tätä päivää, mutta mikä saa tapahtuman kiinnostamaan myös tulevina vuosina?

3.5 Tapahtuman jatkumisen edellytykset

Tapahtuman jatkuminen tulevaisuudessa on kiinni monesta eri asiasta. Käytettävät resurssit organisaatiossa: budjetti, ajankäyttö ja työvoima, tapahtumakonseptin onnistunut lanseeraus sekä itse ilmiön ja perinteen syntymisen vaikutukset tulevaisuuden tapahtumiin täytyy ottaa huomioon.

Tapahtuman suunnittelun ja sen lähtökohtien määrittelyn keskiössä oleva budjetti on olennainen osa tapahtuman onnistunutta toteutusta ja jatkumoa. Suurempaa tapahtumaa järjestettäessä onkin järkevää jakaa kuluja eli toteuttaa tapahtuma yhdessä yhteistyökumppanin tai -kumppanien kanssa. Monen eri toimijan yhdessä järjestämä tapahtuma on etu sekä järjestäjille että osallistujille: järjestäjän kulut pienenevät ja osallistujan saama lisäarvo tapahtumasta nousee sisällön laajentuessa. Tällainen co-branding mahdollistaa samaa kohderyhmää tavoitteleville järjestäjille paremmat mahdollisuudet rakentaa monipuolisempi tapahtuma. (Vallo & Häyrinen 2016, 63.) Lasten itsenäisyysjuhlassa kuluja olivat keskenään jakamassa Mannerheimin lastensuojeluliitto sekä valtioneuvoston kanslia ja lapsiasiavaltuutettu oli ideoijan roolissa. Kun järjestäjinä ovat julkishallinnon organisaatio ja järjestö, on erityisen tärkeää pitää kiinni budjetista ja jakaa kuluja.

Budjetin ohella tapahtuman jatkuminen edellyttää onnistunutta tapahtumakonseptia, millä tarkoitetaan tapahtuman ideaa tai teemaa, jonka ympärille itse tapahtuma luodaan. Onnistuneella tapahtumakonseptilla on muuttumaton, yksinkertainen ydin mutta vaihtuva sisältö tai teema. (Vallo & Häyrinen 2016, 65.) Esimerkiksi Suomi 100 -juhlavuonna lasten itsenäisyysjuhlien pysyvä ydinkonsepti on linnan juhlat lasten tapaan ja vaihtuvana teemana Suomi 100. Seuraavana vuonna taas teemana voi olla jokin muu ajankohtainen asia. Uusiutuminen ja teeman vaihtuvuus onkin eilinehto tapahtuman säilymiselle, uusi ikäpolvi innostuu eri asioista kuin vanhempi. On myös hyvä, että tapahtuma sidotaan aina tiettyyn ajankohtaan kuten tässä tapauksessa itsenäisyyspäivää edeltävään päivään eli etkopäivään, jotta potentiaaliset osallistajat tietävät, milloin tapahtuma järjestetään. Perinteen

muodostumisen onnistuminen nähdään kuitenkin vasta muutamina ensimmäisinä vuosina. (Vallo & Häyrinen 2016, 88.)

Suomen juhluvuonna 2017 tapahtumilla oli jo valmiiksi selkeä teema: Suomi 100, mikä it-sessään oli noussut jo vuoden ilmiöksi. Jyväskylän yliopiston Lauri Hilliaho ja Johanna Puolitaival määrittelevät ilmiön kaavaa käsittelevässä teoksessaan (Hilliaho & Puolitaival 2015, 25) ilmiön käsitteen seuraavasti: ”Ilmiö on huomiota herättävä tapahtumien joukko, joka tiivistyy jonkin aiheen ympärille, erottuu selvästi taustastaan ja syntyy, kun tarina leviää tehokkaasti ihmisten välillä ja aktivoi heitä lupauksillaan.”

Ilmiöillä on heidän mukaansa myös kolme yhteistä ominaisuutta: sosiaalinen toiminta, leviävä tarina sekä lupaukset, jotka innostavat osallistumaan (Hilliaho & Puolitaival 2015, 15). Ilmiöt saavat siis paljon huomiota, niitä jaetaan ja ne saavat ihmiset innostumaan. Ajankohtaisten ilmiöiden hyödyntäminen tapahtuman teeman muodostamisessa onkin oiva tapa lisätä tapahtuman kiinnostavuutta ja huomioarvoa. On mielenkiintoista nähdä, mitä vuoden 2017 Suomi 100 -teeman puuttuminen ja sen vaikutus lasten juhlien sekä kirjaston etkojen suosioon juhluvuoden ulkopuolella. Keksivätkö järjestäjät kiinnostavan teeman tapahtumansa ympärille ja hyödyntävätkö he kansallisia ja kansainvälisiä ilmiöitä sitä pohtiessaan.

Seuraavassa kappaleessa lähdetään selventämään sitä, mitä opinnäytetyössä tutkitut tapahtumat oikein ovat, miten niitä on lähdetty rakentamaan ja mitä niiden järjestäjät ajattelevat tulevaisuudennäkymistään.

4 Kirjastojen etkot

Itsenäisyyspäivän aatto 5.12.2017 juhlittiin Suomi 100 -juhlavuonna monipuolisemmin kuin koskaan aiemmin. Valtakunnallisesti ympäri Suomen kirjastoja järjestettiin itsenäisyyspäivän etkoja. Etkot on jo sanana omiaan herättämään nuorison kiinnostuksen, sillä se antaa mielikuvan iloisesta juhlinnasta, jota ei aikaisemmin ole liitetty itsenäisyyspäivän viettoon. Kirjastot eivät myöskään ajanviettopaikkoina ole yhtä suosittuja nuorten keskuudessa kuin aiemmin, joten etkojen myötä uusien mielikuvien ja tunnetilojen liittäminen itsenäisyyspäivään voisi auttaa myös kirjastojen suosion ja historiallisen tarinankerronnan läpipääsystä nuorisolle.

Kuva 5. Etkot kirjastoissa. Riikka Karppinen/Museovirasto

Valtakunnallisesti suureksi hankkeeksi paisunut kirjastojen etkot oli yksi opinnäytetyön tutkimuksen kohteista. Hankkeen takana oli Suomen kirjastoseura ry, joka oli vastuussa hankkeen sisällön, aikataulun ja tiedotuksen suunnittelusta ja toteutuksesta. Kirjastojen etkoille otti osaa ainakin 179 kirjastoa ympäri Suomen. (Suomen Kirjastoseura 2018a.)

Suurimmassa osassa kirjastoja etkojen ohjelmaan kuului kakkukahvit sekä erilaisia aktiviteetteja tai esityksiä. Ohjelmaa oli järjestetty niin lapsille kuin aikuisillekin aina musiikkiesityksistä murhamysteereihin. Pääasia etkojen vietossa oli kuitenkin itsenäisyyspäivän juhliminen uudella iloisella tavalla.

Selvitystä varten haastateltiin Suomen kirjastoseura ry:n vastaavaa tuottajaa Titta Baeria sekä etkoilla mukana olevista kirjastoista Oulun kaupunginkirjaston edustajaa Heidi Karhua.

4.1 Kirjastoseura

Kirjastoseura ry:n vastaavan tuottajan Titta Baerin haastattelu tapahtui puhelinhaastatteluna sovittuna ajankohtana keväällä 2018 juhluvuoden jälkimainingeissa.

Idea etkoista syntyi jo vuonna 2014 ja päätös hakemisesta mukaan viralliseen Suomi 100 -ohjelmaan tehtiin jo 2015. Seura on aiemmin ollut mukana muissakin valtakunnallisissa kampanjoissa kuten Lainan päivä, Pohjoismainen kirjastoviikko sekä Kirjan ja ruusun -päivä, joten suuren hankkeen organisointi ei ollut varsinaisesti uusi asia. Tapahtuman suunnitteluvaiheessa Kirjastoseura arvioi varovasti tapahtumaan osallistuvan ehkä noin 20 kirjastoa eri puolilla Suomea, mutta sen suurempaa konkreettisempaa tavoitetta ei asetettu. Kaikki tapahtumaan osaa ottaneet kirjastot lähtivät mukaan oma-aloitteisesti, ja vastaanotto oli erittäin positiivinen. Kirjastoseura alkoi jo varhaisessa vaiheessa tiedottaa Kirjastojen etkot -hankkeesta omassa uutiskirjeessään, ja lähempänä h-hetkeä syntyi jopa oma Etkot-uutiskirje, jossa tapahtuman tiedotus hoidettiin. Kirjastoseura myös jakoi tapahtumaan osallistuville kirjastoille materiaalia tapahtumaan liittyen. (Baer 2018.)

Taloudellista avustusta etkoille saatiin Kirjastosäätiöltä, joka on vuonna 1995 perustettu, kirjastoalan kehitystä tukeva säätiö. Kirjastosäätiö tukee taloudellisesti muun muassa kirjastoja hyödyttäviä kampanjoita sekä muuta tarkoitusta edistävää toimintaa. (Kirjastot.fi 2019.)

Kuten aiemmin tekstissä todettiin, Kirjastoseuran 20 kirjaston tavoite ylittyi huimasti. Kaiken kaikkiaan etkojen eri tapahtumiin osallistui yhteensä noin 49 300 osallistujaa. Baerin mukaan Etkot kirjastossa -hankkeeseen osallistuneilta kirjastoilta tuli Kirjastoseuran kyselyn kautta pelkkää hyvää palautetta. Useimmat lähtivät tapahtumaan mukaan ilman sen suurempia odotuksia ”Pidetään hauskaa, ne tulee jotka tulee” -asenteella. Kirjastoseuran tavoite olikin rakentaa kevyt konsepti, jossa osallistujille ei anneta tarkkoja rajoitteita ohjelman suhteen, vaan kaikki saivat itse ideoida oman kirjastonsa tapahtumat. (Baer 2018.)

Kirjastoseura osallistui itse Helsingin Rikhardinkadun kirjaston tapahtumaan toimimalla sponsorina. Rikhardinkadun tapahtumassa nähtiin muun muassa kulttuuri- ja vapaa-ajan apulaispormestari Nasima Razmyar sekä silloin tuleva mutta tällä hetkellä nykyinen Kirjas-

toseuran puheenjohtaja Silvia Modig, joka aloitti kautensa vuoden 2018 alussa. Rikhardinkadun kirjaston etkojen ohjelmaan kuului muun muassa erilaisia musiikkiesityksiä, työpaikkoja, tervehdyksiä sekä kakkukahvit. (Helmet 2017.)

Kysyttäessä Etkot kirjastossa -hankkeen jatkosta Baer totesi resurssien riittämättömyyden vuosittaisen tapahtuman pyörittämiseen. Juhlavuoden jälkeisenä vuonna 2018 Kirjasto-seura oli mukana jo valtakunnallisilla kirjastopäivillä, Turun kirjamesseilla sekä uuden keskuskirjasto Oodin avajaisissa. Rahoitusta ja resursseja ei siis ole näin laajan hankkeen organisoimiseen uudelleen. Kirjastot ovat itse vapaita järjestämään etkoja itse, mutta Baerin näkemys oli, että samanlaista maanlaajuista kokonaisuutta tuskin järjestetään uudelleen hetkeen. (Baer 2018.)

Kuva 6. Etkot kirjastossa -logo (Kirjastoseura 2018b)

4.2 Oulun kaupunginkirjasto

Oulun kaupunginkirjastolta haastateltiin palvelupäällikkö Heidi Karhua, joka työskenteli tiiviisti Etkot kirjastossa -hankkeen parissa. Heidi Karhu kuuluu myös aiemmin mainittuihin Kirjastoseuran hallitukseen sekä etkoille apurahan myöntäneeseen Kirjastosäätiön hallitukseen.

Oulussa on yksi Suomen laajimmista kirjastoverkoista, kunnassa on 24 toimipistettä ja useampi kirjastoauto. Suomi 100 -itsenäisyyspäivän etkoilla tapahtumaa oli keskitetty erityisesti pääkirjastoon sekä kolmeen aluekirjastoon. Suurin tapahtuma järjestettiin Oulun

pääkirjastossa ja muissa kirjastoissa oli tarjolla kakkukahvit sekä yksittäisiä pieniä tapahtumia. (Karhu 11.4.2018.)

Kirjaston etkot oli Karhun mukaan Oulun alueella erittäin onnistunut. Kaupunginkirjasto alkoi aluksi rakentaa omaa itsenäisyyspäivän juhlaa Kirjastoklubi-konseptin ympärille. Kirjastoklubi on nuorille aikuisille ja aikuisille suunnattu iltatapahtuma, jossa ohjelma pyörii kirjallisuuden ja musiikin ympärille. Aika pian kuitenkin huomattiin, että olisi järkevää yhdistää juhla viralliseen Etkot kirjastossa- hankkeeseen. Kirjastoklubin myötä Oulun kaupunginkirjastolla oli jo valmis asiakaskunta tällaisille tapahtumille nuorten ja aikuisten keskuudessa, mutta etkoilla järjestettiin vielä erikseen päivätapahtuma lapsille. (Karhu 11.4.2018.)

Kaupunginkirjasto oli asettanut tapahtumalle tavoitteen lähinnä kakkukahvien riittävyttä laskettaessa, joten varsinaista tavoitetta ei ollut määritetty. Kävijämäärä oli kuitenkin reilusti yli 200, mikä oli alkuperäinen ennuste kakkukahveja laskettaessa, sillä ainoastaan pääkirjastossa kävijämäärä nousi 472. Etkot kirjastossa sai kävijöiltä kehuja ja jo tapahtuman aikana eräskin rouvashenkilö tuli varta vasten kiittämään järjestäjiä tapahtumasta. (Karhu 11.4.2018.)

Oulun pääkirjastossa etkojen teemana oli Suomi 100. Lapsille oli järjestetty linnan juhlat, joissa oli perinteisesti kättely sekä ilmapalloja ja askartelua. Lasten ohjelma oli siis selkeästi osallistavaa ja toiminnallista ohjelmaa. Illalla taas järjestettiin aikuisille omat Suomi 100 -teemaiset juhlat, joissa ohjelmassa oli muun muassa klubivisa ja murhamysteeri. (Karhu 11.4.2018.)

Suosiesta huolimatta Oulussa ei ole mietitty itsenäisyyspäivän aaton erityistä juhlistamista tulevana vuosina. Tapahtumat suunnitellaan enemmänkin ajankohtaisten teemojen mukaan esimerkiksi vuonna 2018 Oulun sarjakuvafestivaalin ja Lumo-valofestivaalin yhteyteen. Itsenäisyyspäivän etkoilla ei siis aatteellisesti ollut sen suurempaa merkitystä Oulun kaupunginkirjastolle eikä tulevaisuudessa ole suunnitelmissa järjestää ohjelmaa 5.12. (Karhu 11.4.2018.)

Jos itsenäisyyspäivän aatolle päätettäisiin kuitenkin järjestää ohjelmaa juhluvuoden jälkeen, se olisi mahdollista myös ilman ulkopuolista apua. Olemattoman budjetin vuoksi kaupunginkirjaston työntekijät ovat Karhun mukaan tottuneet luomaan tapahtumia pienillä resursseilla, joten työvoima ei muodostuisi ongelmaksi. Juhluvuoden kaltainen kahvittelu tai ohjelma sen sijaan eivät enää mahtuisi kirjaston budjettiin, joten niitä varten tarvittaisiin

rahallista avustusta. Samassa mittakaavassa Etkot kirjastossa -tapahtumaa ei siis tulla Oulussa järjestämään ilman jonkinlaista yhteistyökumppania. (Karhu 11.4.2018.)

Heidi Karhu myös mainitsi, että itsenäisyyspäivän aaton juhlinnan jatkuminen suomalaisessa perinteessä vaatisi jonkinlaista koordinoitua. Kirjaston kannalta yleinen, valtakunnallinen koordinoija ei välttämättä innostaisi tarpeeksi organisaatioita lähtemään mukaan. Sen sijaan jokin oman alan toimija, kuten juhluvuonna Kirjastoseura ry, voisi saada kirjastot osallistumaan aktiivisemmin hankkeisiin.

4.3 Pääkaupunkiseutu

Kirjastojen etkoja vietettiin laajasti myös pääkaupunkiseudulla. Helsingissä etkoja juhlittiin monissa kirjastoissa, mutta erityisesti Vuosaaren, Malmin, Töölön ja Rikhardinkadun kirjastoissa.

Malmin kirjastossa teemana olivat lapset. Lapsille järjestettiin aamupäivällä Linnan juhlat lasten tapaan, jonne oli kutsuttu päiväkotilaisia ja koululaisia. Kello 17 alkaen etkot jatkuivat lapsille suunnatulla musiikilla ja ohjelmalla, minkä jälkeen järjestettiin vielä sanataide-työpaja. Malmin kirjaston etkot oli suunnattu pääasiassa 3–7-vuotiaille lapsille. (Helmet 2017.)

Rikhardinkadulla ohjelmassa oli kello 16 alkaen yhteisötaideteostyöpaja, Kirjaston tarina -dokumentti lukusalissa, nukketeatteri- ja musiikkiesityksiä, kakkukahvit sekä illalla tanssit vanhan tanssimusiikin tahdissa. (Helmet 2017.)

Töölön kirjaston etkot alkoivat muiden kirjastojen tapaan lasten ohjelmalla kello 16 alkaen. Etkot jatkuivat Stadi-teemalla, sillä ohjelmassa oli Stadin juhlaorkesterin esiintyminen, Stadin slangi ry:n Stadi-aiheinen tietokilpailu sekä Slangikuoron esitys. Ilta jatkui vielä tansseilla, joiden musiikista vastasi dj, Stadin diskohistorian kirjoittaja Mikko Mattlar. (Helmet 2017.)

Myös Espoossa kirjastojen etkot olivat erityisen onnistuneet. Espoon kaupunginkirjastossa etkot olivat niin suosittu tapahtuma, että kirjasto olisi innokas jatkamaan etkojen järjestämistä myös tulevana vuosina. Erilaiset Suomi 100 -tapahtumat houkuttelivat Espoon kaupunginkirjastolle yhteensä 8 300 juhlijaa vauvasta vaariin. (Helmet 2017.)

4.4 Yhteenveto

Yleisesti tarkasteltaessa Etkot kirjastossa -hanke oli erittäin onnistunut. Haastatellut henkilöt, omat havainnot sekä mediassa esiintyneet uutiset tapahtumista huokuvat pelkkää positiivisuutta ja ylistyssanoja. Tapahtuma sai kansalaiset lähtemään mukaan yli odotusten ympäri Suomen kirjastoja ja perinteen innokkaita jatkajia olisikin varmasti kuten esimerkiksi Espoon kaupunginkirjasto.

Suosioista huolimatta sekä Kirjastoseuran Titta Baer että Oulun kaupunginkirjaston Heidi Karhu totesivat, että resurssit eivät ole riittävät jokavuotiseen etkojen viettämiseen. Maanlaajuisen hankkeen koordinointi ja organisointi vie liikaa resursseja muilta tapahtumilta ja tehtäviltä eikä avustusta varmasti ole tarjolla samalle, toistuvalla hankkeella. Myös osallistujien innokkuus lähteä viettämään etkoja kirjastoihin mietitytti erityisesti pienissä kunnissa.

5 Suomen lasten itsenäisyysjuhla 5.12.2017

Omalla alueellaan merkittäväksi tapahtumaksi Suomi 100 -syntymäpäivien vietossa nousi Helsingin Säätytalolla järjestetty Suomen lasten itsenäisyysjuhla 5.12.2017.

Tapahtuman järjestivät yhteistyössä Mannerheimin Lastensuojeluliitto, lapsiasiavaltuutettu ja valtioneuvoston kanslian Suomi 100 -organisaatio. Juhlassa oli vahvasti mukana myös pääministeri Juha Sipilä.

Kuva 7. Lauri Heikkinen/Valtioneuvoston kanslia

Lasten itsenäisyysjuhlaan kutsuttiin kaksi kymmenvuotiasta lasta jokaisesta Suomen kunnasta. Kunnat saivat itse valita kutsuttavat vieraat, ja ainoa toive oli, että lapset edustaisivat mahdollisimman hyvin kaikenlaisia Suomen lapsia. Kunnat olivat myös itse vastuussa matka- ja yöpymiskuluista, sillä ei haluttu, että perheet joutuvat eriarvoiseen asemaan.

5.1 Mannerheimin Lastensuojeluliitto

Lasten itsenäisyysjuhlien pääorganisaattorilta Mannerheimin Lastensuojeluliitolta haasteltiin liiton pääsihteeri Milla Kalliomaata perjantaina 13.4.2018 liittyen lasten itsenäisyysjuhlien syntyyn, järjestelyihin ja mahdolliseen jatkoon.

Kalliomaa kertoi, että tapahtuman idea syntyi lapsiasiavaltuutetulla noin vuosi ennen Suomi 100 -syntymäpäiviä. Hänellä ei kuitenkaan ollut organisaatiota takanaan, joten Mannerheimin Lastensuojeluliitto lähti mukaan organisoimaan tapahtuman järjestelyjä. Mannerheimin Lastensuojeluliitto koki juhluvuoden tapahtuman lapsille olevan ainutkertainen. MLL:llä ei ole tarvittavaa rahoitusta järjestää lapsille samanlaista itsenäisyysjuhlaa vuosittain. Esimerkiksi Sosiaali- ja terveysministeriön toimeksiantona vuosittain järjestettävä Äitienpäiväjuhla saa rahoitusta Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskukselta STEA:lta. Ilman heidän tukeaan kyseistä tapahtumaa ei voitaisi järjestää. Vaikka lapset ovatkin MLL:n keskiössä ja heidän kaikkein tärkein huomion kohteensa, ei organisaatiolla ole tarvittavaa varainhankintakonseptia tapahtumajärjestämistä varten. Olemassa olevat varat on sidottu organisaation välttämättömiin toimintoihin. (Kalliomaa 13.4.2018.)

Onnistunut itsenäisyysjuhla osoitti, että MLL:llä on tarvittava tietotaito järjestää vastaavanlainen tapahtuma uudelleen, mutta rahoituksen puuttuessa tarvittaisiin taloudellinen yhteistyökumppani. Kalliomaa uskoo, että organisaatio kykenisi hoitamaan tapahtuman järjestelyt ja logistiikan, mutta tarjoiluun sekä esiintyjien sekä mahdollisen tapahtumajärjestäjäorganisaation palkkioihin tarvittaisiin rahoitusta. (Kalliomaa 13.4.2018.)

Mannerheimin Lastensuojeluliitto olisi erittäin kiinnostunut jatkamaan lasten itsenäisyysjuhlien järjestämistä, jos sopiva rahoittajataho löytyisi. Kalliomaa toi myös esiin itsenäisyyspäivän vietossa juhluvuonna esiin tulleen iloisemman tavan juhlia. Hän oli toiveikas, että perinteisten linnan juhlien rinnalle tulisi uusia, koko kansaa osallistavia ja lapsia muistavia tapahtumia. Tulevaisuudessa juhlien järjestämisessä mietinnän alla olisi kuitenkin kutsuttavien ikä, olisiko joka vuosi sama ikäluokka vai kutsuttaisiinko eri vuosina eri-ikäisiä lapsia. Ikäluokkaa valittaessa tulisi ottaa huomioon lasten kehitys eli missä vaiheessa aikuisten järjestämiin juhliin osallistuminen tuntuisi vielä luontevalta. (Kalliomaa 13.4.2018.)

Kokemus oli Kalliomaan mukaan innostava ja hieno sekä työntekijöille että vapaaehtoisille. Suomi 100 -teeman tuoma hehku vielä korosti juhlan erityisyyttä. Vapaaehtoisia ei ollut vaikea saada lasten juhlaa varten, vaan moni halusi olla mukana järjestämässä ainutkertaista tilaisuutta lapsille. Juhlista tullut spontaani palaute sekä muutamat sähköpostiviestit olivat erittäin positiivisia ja tapahtumaa kiiteltiin. (Kalliomaa 13.4.2018.)

Juhlan koko tai kutsuttavien määrä ei voi juhluvuodesta enää kasvaa. Kalliomaa koki, että vuoden 2017 kutsuvierasmäärä oli aivan maksimi. Myös kutsuttavien alueellisen hajonnan takaaminen voisi olla haastavaa, jos samanlaista kutsuprotokollaa ei käytetä myös jatkossa. Mannerheimin Lastensuojeluliitto ei ole erityisen tarkka juhlan teemasta, pääasiassa on lasten muistaminen eikä erityistä teemaa välttämättä tarvita. Erityisen teeman ei

haluta myöskään aiheuttavan kynnystä osallistua tapahtumaan, jos teemaan kuuluu esimerkiksi tietynlainen vaatetus. (Kalliomaa 13.4.2018.)

Lasten juhla tulisi myös järjestää jatkossakin Helsingissä. Kiertävä juhla olisi Kalliomaan mukaan hieno idea, mutta keskusjärjestön sijainti aiheuttaa rajoituksia tapahtumapaikalle. Helsingin valitsemista tapahtumapaikaksi tukee myös aikuisten itsenäisyysjuhlan järjestäminen pääkaupungissa sekä valtion rooli tapahtumassa. Pääkaupunkiin matkustaminen olisi myös helpompaa kuin esimerkiksi poikittaisliikenne maan halki tai kulkuyhteydet pienempiin kaupunkeihin. (Kalliomaa 13.4.2018.)

Pääsihteeri on huolissaan kuntien innosta lähteä mukaan rahoittamaan kutsuttavien lasten matka- ja yöpymiskuluja. Suomi 100 -teema edisti omalla tunnettuudellaan ja arvokkuudellaan kuntien mukaan lähtemistä, mutta ilman juhlavuoden statusta voi vastaanotto olla nihkeämpi. Juhlan julkisesti saama huomio voisi edesauttaa luomaan painetta kunnille osallistua näihin kuluihin. Kulujen maksatus kutsuttavien lasten perheillä taas luo liikaa eriarvoisuutta, eikä se Kalliomaan mukaan ole missään nimessä vaihtoehto. Mahdollisen juhlan järjestämiseen tarvittaisiin myös jokin valtiohallinnon organisaatio tuomaan juhlaan valtakunnallista arvokkuutta. Vaikka Mannerheimin Lastensuojeluliitolla onkin luotettava ja vakaa asema suomalaisessa yhteiskunnassa, sen status yksistään ei riitä vaan mukana täytyy olla jokin valtiollinen kutsuja. (Kalliomaa 13.4.2018.)

Yleisesti itsenäisyyspäivän juhlintaa ajatellen Kalliomaa oli sitä mieltä, että valtakunnallisesti tarvittaisiin jokin toimija tai organisaatio, joka koordinoisi tapahtumia. Juhlavuoteen verrattuna mittakaava olisi tietysti huomattavasti pienempi, mutta joitain elementtejä juhlavuodesta voisi siirtää myös tulevaan juhlintaan. Erityisesti viestinnän tarve tapahtumista olisi erityisen tärkeää, sillä ilman kunnollista tiedotusta ihmiset tuskin lähtevät liikkeelle. (Kalliomaa 13.4.2018.)

Kalliomaa koki lasten itsenäisyysjuhlien organisaatiokokoonpanon hyvin toimivana. Valtioneuvoston kanslian, Mannerheimin Lastensuojeluliiton ja Lapsiasiavaltuutetun liitto on tarpeeksi luotettava ja arvovaltainen kyseiselle tapahtumalle. Myös pääministerin rooli kutsujana on oleellinen juhlan elementtinä. Presidentti on arvoltaan liian korkea, ja esimerkiksi jotain muuta ministeriä ei koettaisi tarpeeksi arvokkaaksi. Myös kunnille pääministerin mukanaolo toisi tapahtumaan osallistumiseen lisäarvoa. (Kalliomaa 13.4.2018.)

5.2 Yhteenveto

Suomen lasten itsenäisyysjuhlien toteutus ja menestys oli juhluvuonna onnistunut. Sekä järjestäjätahot että media kehuivat tapahtuman toteutusta, ja se saikin paljon huomiota sekä paikallislehdissä että koko maan uutismediassa. Yhtenä järjestäjänä toimiva Mannerheimin lastensuojeluliitto olisi erittäin innokas jatkamaan lasten juhlien järjestämistä myös tulevana vuosina, jos tapahtuman rahoitus tulisi muualta. Paras ratkaisu olisi, jos mukana järjestelyissä olisi jokin valtiollinen toimija kuten Valtioneuvoston kanslia, joka toisi mukanaan sekä tapahtuman vaativaa arvokkuutta kutsujan roolissa että rahoituksen. Innostusta ja motivaatiota tapahtuman järjestämiseen siis olisi mutta toteutukseen tarvitaan tukea ulkopuolisilta toimijoilta.

Seuraavassa luvussa perehdytään opinnäytetyön tutkimuksen eri vaiheisiin, menetelmävalintoihin ja aineiston keruuseen.

6 Tutkimuksen toteutus

6.1 Tutkimuksen suunnittelu ja aiheen valinta

Opinnäytetyöprojektin aloitus ajoittui keväälle 2018, kun olin palannut kahden kuukauden määräaikaiseen työsuhteeseen Suomi 100 -organisaatioon hallinnolliseksi avustajaksi. Suomi 100 -juhlavuoden päätyttyä sihteeristö oli juuri alkamassa työstämään projektin loppuraporttia. Juhlavuosi paisui odotettua suuremmaksi ilmiöksi, joten raporttia varten kerättävää dataa oli valtavasti. Aloimme yhdessä pohtia, että opinnäytetyöni voisi liittyä johonkin juhlavuoden ajankohtaan tai osa-alueeseen, jota muut raporttia työstävät henkilöt eivät ehtisi kattavasti tutkia.

Odotettua suuremmaksi paisui myös Suomi 100 -juhlavuoden huipentuma eli itsenäisyyspäivä ja sitä edeltävät juhlallisuudet. Itsenäisyyspäivälle ja sitä edeltävälle viikolle oli suunniteltu valtava määrä virallisia sekä epävirallisia tapahtumia ja hankkeita. Loppuraporttiin oli tulossa osio Suomi 100 -syntymäpäivien tapahtumista, mutta tarkoituksena oli myös pohtia niiden mahdollista jatkoa tulevina vuosina. Kantaisiko juhlavuoden yhteisöllisyys ja yhdessä tekeminen myös tulevaisuudessa vai olivatko uudet, Suomen itsenäisyyttä juhlistavat tapahtumat vain kertaluontoisia?

Syntymäpäivien tapahtumien ja hankkeiden läpikäynti sekä yhteydenotto niiden järjestäjiin koettiin turhan suuritöiseksi muun raportin työstämisen ohessa, joten sihteeristö ehdotti opinnäytetyöni aiheeksi Suomi 100 -syntymäpäivien potentiaaliin jatkaa traditioina itsenäisyyspäivän juhlinnassa. Opinnäytetyön työnimeksi annettiinkin: Synnyttikö Suomi 100 -syntymäpäivät uusia tapahtumia?

Aiheen varmistuttua aloin rajata opinnäytetyöhön valittuja tapahtumia yhdessä sihteeristön kanssa. Sihteeristö luetteli eri tapahtumia, jotka he olivat tunnistaneet nousevan massasta itsenäisyyspäivän juhlinnassa. Aluksi rajaus oli hyvin suurpiirteinen, puhuttiin noin kymmenestä eri tapahtumasta ympäri Suomea, josta alettiin karsia potentiaalisimmat tarkempaan tutkimukseen.

Teimme myös alueellista rajausta siirtyen koko valtakunnan kattavasta tarkastelusta muutamisiin suuriin kaupunkeihin, jotka olivat olleet aktiivisia itsenäisyyspäivän juhlinnassa. Alustavasti kaupungeiksi valikoituivat Helsinki, Tampere ja Oulu. Helsinki oli ilmiselvä valinta, sillä pääkaupungissa tapahtumia ja väestöä oli eniten. Tampereen aktiivisuus juhlavuonna ja sen asema väkiluvultaan kolmanneksi suurimpana kaupunkina tukivat myös

päätöstä ottaa kaupunki mukaan lähempään tarkasteluun. Oulu taas valikoitui mukaan sijaintinsa ja itsenäisyyspäivän aktiivisen juhlinnan takia. Oulu on maantieteellisesti tarpeeksi kaukana edustamaan myös pohjoisemman Suomen väestöä ja kulttuuria. Oulussa järjestettiin myös valtakunnallinen Suomi 100 -juhla 2.12.2017. Juhla oli Oulun kaupungin ja Suomi 100 -organisaation järjestämä tilaisuus, johon oli kutsuttu juhluvuoden rakentamisessa mukana olleita suomalaisia. Tilaisuuteen osallistuivat tasavallan presidentti Sauli Niinistö ja hänen puolisonsa rouva Jenni Haukio sekä isäntänä toimineet pääministeri Juha Sipilä ja Oulun kaupunginvaltuuston puheenjohtaja Juha Hänninen. (Suomi 100 2018.)

Tutkimuksen aiheen valinta ja aineiston keruun suunnittelu tapahtui siis yhteistyössä Suomi 100 -organisaation kanssa, sillä heillä oli eniten kokemusta ja tietoa Suomi 100 -syntymäpäivistä. Heillä oli myös paljon kontakteja yhteistyökumppaneihin, jotka olivat järjestämässä näitä tapahtumia.

6.2 Tutkimusmenetelmät

Suomi 100 -syntymäpäivien lähempi tarkastelu ja niistä raportointi luokitellaan tässä tapauksessa tutkimustyyppiseksi opinnäytetyöksi, jossa tarkoituksena on kuvata ja selvittää ilmiötä nimeltä Suomi 100 ja selvittää tutkimuskysymystä, synnyttikö Suomi 100 -syntymäpäivät uusia tapahtumia? Tutkimuksella pyritään myös saamaan lisää ymmärrystä vuoden 2017 syntymäpäiväjuhlallisuuksien menestyksestä ja niiden potentiaalista jatkaa myös tulevaisuudessa.

Laadullisessa tutkimuksessa pyritään löytämään ratkaisu tutkimusongelmaan. Itse käytännön ratkaisua ei ryhdytä tekemään vaan laadullisen tutkimuksen ideana on tuottaa ilmiön kuvaus ja ymmärrys. (Kananen 2017, 16.) Nimensä mukaisesti laadullinen tutkimus tähtää löytämään ratkaisun tutkimusongelmaan ilman määrällisiä keinoja, jolloin tutkimustulos ei pohjaudu yleistyksiin. Toisin kuin määrällisessä tutkimuksessa, laadullisessa tutkimuksessa pyritään siis ilmiön ja yksittäisen tutkittavan asian syvälliseen ymmärtämiseen. Laadullisessa tutkimuksessa keskitytään myös enemmän siihen, miten tutkittava asia koetaan oikeassa maailmassa eli myös aineiston keruu tapahtuu oikeassa elämässä ihmisten parissa (Kananen 2017, 35–36.)

Tutkimusongelman ratkaisemiseksi aineistoa kerättiin kvalitatiivisesti haastattelujen, havainnoinnin sekä muun kirjallisen materiaalin avulla (Drake & Salmi 2018). Suuri osa opinnäytetyössä käytetystä tiedosta tuli haastateltavilta eli tapahtumien järjestämiseen osallistuneilta tai niihin erityisen hyvin perehtyneiltä henkilöiltä. Osa tutkimukseen liittyvistä asioista taas perustuu omaan kokemukseen ja havainnointiin.

Havainnointi perustuu tutkijan omiin subjektiivisiin havaintoihin tutkittavasta aiheesta. Se on perusteltu tapa kerätä tietoa silloin, kun tutkittavasta aiheesta ei löydy vielä aikaisempaa tutkimustietoa. Menetelmänä se voi olla työläs mutta antaa autenttista aineistoa tutkijalle. (Kananen 2017, 83–85.) Havainnoinnin lisäksi aineistonkeruumenetelmänä käytettiin haastatteluja. Haastattelut olivat yksilöhaastatteluja, ja ne olivat tyypiltään teemahaastatteluja, eli haastattelussa on tietty aihe mutta ei valmiiksi suunniteltuja runkoa. Teemahaastattelussa on aina kaksi osapuolta, joista toinen eli haastateltava voi tuottaa mieleistään aineistoa. Teemahaastattelussa onkin tärkeää analysoida sanallisen viestinnän lisäksi haastateltavan sanatonta viestintää eli eleitä, ilmeitä sekä ilmaisuja ja niiden merkityksiä. (Kananen 2017, 88–90.) Opinnäytetyöhön valittujen aineistonkeruumenetelmien teoriaa käsitellään myöhemmin tässä tutkimuksessa omissa kappaleissaan.

Laadullisessa tutkimuksessa kerättyä tutkimusaineistoa analysoidaan koko tutkimuksen ajan. Aineistonkeruu ja analysointi vuorottelevat sykleittäin niin kauan kun uutta aineistoa kerätään. (Kananen 2017, 131.) Aineistonkeruun ja sen litteroinnin jälkeen seuraa itse analyysivaihe, jota voidaan kutsua aineiston ryhmittelyksi. Tämän tutkimuksen sisällysanalyysiä ja analyysimenetelmiä käydään tarkemmin läpi omissa kappaleissaan.

6.3 Aineiston keruu

6.3.1 Haastattelu tiedonhankintakeinona

Opinnäytetyön aiheesta eli Suomi 100 -syntymäpäivistä ei ole juurikaan aiempaa tutkimustietoa tai aineistoa, joten suurin osa tiedoista perustuu aineistoon, joka on kerätty haastatteluilla tai havainnoinnilla. Tässä luvussa käsitelen tekemiäni haastatteluja ja miten päädyin kyseisiin haastattelumetodeihin.

Laadullisen eli kvalitatiivisen tutkimuksen yksi tiedonhankintakeinoista on tutkimushaastattelut, jotka auttavat kuvaamaan ja ymmärtämään ilmiötä (Drake & Salmi 2018). Haastattelut olivat pääasiassa puolistrukturoituja eli ne sisälsivät tietyn näkökannan tai tavoitteen, mutta itse haastattelun sisältö ja kysymysten muoto vaihteli haastateltavasta riippuen. Tässä tapauksessa käytettiin puolistrukturoiduista haastattelumuodoista tunnetuinta eli teemahaastattelua.

Teemahaastattelussa oleellista on se, että kysymysten sijaan keskitytään tiettyihin keskeisiin teemoihin ja annetaan haastateltavalle mahdollisuus tuoda esiin oma tulkintansa aiheesta. Teemahaastattelu jaotellaan puolistrukturoitujen tutkimushaastattelujen kategoriin koska kaikissa haastatteluissa säilyy sama teema. (Hirsjärvi & Hurme 2010, 48.)

Osa tehdyistä tutkimushaastatteluista käytiin kasvokkain ja osa puhelimitse. Puhelinhaastattelut valikoituivat pitkälti haastateltavien kiireisten aikataulujen tai välimatkan mukaan. Osa haastateltavista asui kauempana eri kunnissa ja osalla lähellä asuvista taas oli liian kiireinen aikataulu kasvokkain järjestettyyn haastatteluun.

Kaikki haastattelut taltioitiin eli nauhoitettiin. Nauhoittamalla varmistettiin, että keskittyminen pysyy haastateltavassa eikä muistiinpanojen kirjoittamisessa, jolloin haastattelun vuorovaikutus ja tätä kautta tuloksetkin ovat paremmat. Nauhoittamiseen kysyttiin aina lupa haastateltavalta ennen tutkimushaastattelun aloittamista. (Ruusuvoori & Tiittula 2005, 14–15.) Nauhoitetut kasvokkain käydyt haastattelut olivat pitkiä ja haastateltava saattoi yllättäen intoutua kertomaan asiastaan paljonkin asiaa kysymysten välillä. Vaikka haastattelut muisti pääpiirteittäin ulkoa, oli tallenteiden läpikäyminen jälkikäteen iso apu, sillä jopa haastateltavan käyttämät sanavalinnat olivat sanoman kannalta tärkeitä. Pystyin myös havainnoimaan omaa käytöstäni haastattelijana ja tarkastelemaan esimerkiksi omia sanavalintoja, manereita ja muita haastatteluun vaikuttavia tekijöitä.

Tutkimushaastatteluissa toisin kuin vapaassa keskustelussa on tärkeää tietää oma roolinsa haastattelijana. Vaikka normaalissa keskustelussakin on omat sääntönsä, kuuluu tutkimushaastatteluun olennaisena osana tietyt osallistujaroolit. Haastattelijana on itse aloitteellinen osapuoli, joten haastattelutilanteen eteneminen ja keskustelun ohjaaminen oikeaan suuntaan on haastattelijan vastuulla. Haastattelun tulisikin aina edetä tutkimuksen tavoitteen ehdoilla ja tätä tavoitetta tukee haastattelijan toiminta kysyjänä ja aktiivisena tiedon kerääjänä. (Ruusuvoori & Tiittula 2005, 22–23, 29.)

Haastatteluaineistoa voi kertyä runsaasti yhden tutkimuksen aikana. Vaikka haastateltavia ei olisikaan paljon, asiaa voi silti tulla yhdeltä haastateltavalta senkin edestä eli analysoitavaa dataa on. Analysointitapaa tulisikin miettiä jo haastatteluja tehdessä, sillä se helpottaa haastattelun rakentamista ja sen purkamista tutkimuskäyttöön. Aineiston analysointi onkin yleensä koko tutkimuksen aikaa vievin osuus ja kvalitatiivisessa tutkimuksessa aineiston analysointi suoritetaan usein samaan aikaan sen keräämisen kanssa. Laadullisessa tutkimuksessa analyysitekniikoita on kuitenkin useita ja ne voivat olla moninaisia, joten yhtä oikeaa tapaa tehdä analyysiä ei ole. (Hirsjärvi & Hurme 2010, 135–136.) Tässä tutkimuksessa dataa syntyi paljon, sillä haastatteluja oli useita ja jotkin niistä kestivät jopa yli tunnin. Haastattelujen nauhoitusten ja muistiinpanojen purkaminen ja analysointi tekstin muotoon oli haastavaa mutta tutkimuskysymysten johdattelemana fokus säilyi aineiston runsaudesta huolimatta.

Aineiston paljous voi usein aiheuttaa sen laadun kärsimisen, mikä tässäkin tapauksessa vaati siis haastatteluaineiston laadun tarkkailua ja sen luotettavuuden arviointia. Laatu aineiston keruuvaiheessa voi parantaa muun muassa selkeällä haastattelurungolla, vaikka kyseessä onkin teemahaastattelu. Etukäteen voi miettiä valmiiksi teeman ympärille lisäky-symyksiä, jotta haastattelu ei rönsyile. Myös haastattelujen läpikäynti ja välineistöstä huolehtiminen ovat tärkeässä asemassa laaduntarkkailussa. Haastattelun läpikäynti esimerkiksi puutteellisten tai virheellisten tietojen takia antaa mahdollisuuden täydentää haastattelu puhelimitse. Haastattelun taltioinnin kannalta on tärkeää, että nauhoitusvälineet ovat kunnossa. Haastatteluaineistoa käsitellessä taas tärkeintä on haastattelun nopea litterointi, jotta koko haastattelu saadaan kirjalliseen muotoon, kun tieto on vielä tuoretta. Jos haastattelujen, tallenteiden ja litteroinnin taso on yhtäläinen, voidaan haastatteluaineistoa-kin pitää luotettavana. (Hirsjärvi & Hurme 2010, 184–185.)

Seuraavassa luvussa avataan haastattelujen käytännön toteutusta eli miten, missä ja keitä tutkimusta varten haastateltiin.

6.3.2 Haastattelujen toteutus

Aloitin tutkimushaastattelujen suunnittelun haastateltavien kartoituksella. Otin yhteyttä Helsingin, Tampereen ja Oulun Suomi 100 -aluekoordinaattoreihin ja kyselin heidän mieli-pidettään itsenäisyyspäivän tapahtumista. Aluekoordinaattorit vastasivat juhluvuoden ai- kana oman kuntansa ohjelman koordinoinnista ja tiedottamisesta eli toimivat niin sanotusti Suomi 100 -lähettiläinä. Heillä oli siis kattavin tieto oman kuntansa suosituista tapahtu- mista.

Tampereella aluekoordinaattorina toimi Saara Saarteinen, jota haastattelin puhelimitse liit- tyen Tampereen kaupungin itsenäisyyspäivän viettoon. Saarteinen mainitsi muutaman merkittävän paikallisen tapahtuman mutta muista Suomi 100 -tapahtumista hänellä ei ollut sen tarkempaa tietoa tai mikään ei ollut sen erityisemmin noussut esiin. Tampereen alu- eelta ei siis noussut uusia merkittäviä tapahtumia. (Saarteinen 2018.)

Oulun entinen Suomi 100 -aluekoordinaattori Janita Jämsén taas kertoi käymässämme puhelinhaastattelussa kirjastojen etkojen olleen menestys (Jämsén 2018). Hän ohjasi mi- nut kysymään tarkempia tietoja etkoista Oulun kaupunginkirjaston palvelupäälliköltä Heidi Karhulta. Myöskään Oulusta ei Jämsénin mukaan noussut valtakunnallisesti merkittäviä tapahtumia kirjaston etkojen lisäksi. Hän kuitenkin kehotti olemaan yhteydessä Oulun uu- teen aluekoordinaattoriin Samu Forsblomiin, joka oli samoilla linjoilla edeltäjänsä kanssa.

Forsblomin mielestä Oulussa näkyi selkeästi siirtyminen kutsuvieras-tyyppisestä, perinteisestä itsenäisyysjuhlasta matalan kynnyksen kansanjuhlaan. Hän uskoo, että uusi tapa juhlia kantaa myös tulevana vuosina, sillä juhlinnan muutoksesta yhteisöllisempään suuntaan tuli paljon positiivista palautetta. (Forsblom 2018.)

Aluekoordinaattorien haastattelujen perusteella ei siis noussut esille alueellisia yllättäjiä. Helsingin suuret tapahtumat sihteeristö oli jo tunnistanut. Tampereella ei järjestetty juhla-vuonna poikkeavia itsenäisyyspäivän juhlia, mutta Saara Saarteinen mainitsi haastattelussa SM-liigan juhlaottelut suositukseksi tapahtumaksi Tampereen itsenäisyyspäivän viettämiseksi. Tampereella pelattiin kaksi ottelua: 2.12.2017 Tappara-Lukko ja 5.12.2017 Ilves-Lukko. Oulussa taas ei valtakunnallisen Suomi 100 -juhlan lisäksi järjestetty uusia tapahtumia. Juhlinnan muoto taas muutti hieman muotoaan, perinteinen itsenäisyysjuhlinta muuttui kutsuvierastilaisuudesta enemmän kansanomaisemmaksi juhlaa.

Alueiden haastattelun ja Suomi 100 -organisaation oman listauksen yhdistämisen jälkeen opinnäytetyön rajauksen sisälle olivat valikoituneet Helsingissä Suomen lasten itsenäisyysjuhla 5.12. sekä valtakunnallinen Etkot kirjastossa -hanke.

Suomi 100 -sihteeristöllä oli molempiin valikoituihin hankkeisiin jo valmiiksi kontakti. Sain sihteeristöltä hankkeiden organisoijien yhteystiedot, joten tutkimuksen aloittaminen oli huomattavasti helpompaa.

Aloitin haastattelemalla Etkot kirjastossa -hankkeen edustajia. Oulun aluekoordinaattori Janita Jämsén oli jo aiemmin kehottanut ottamaan yhteyttä Oulun kaupunginkirjaston palvelupäällikkö Heidi Karhuun, joka oli mukana järjestämässä tapahtumaa Oulun kirjastoissa. Pidimme puhelinhaastattelun Karhun kanssa 11.4.2018, jossa kyselin Oulun kaupunginkirjaston itsenäisyyspäivän juhlinnasta ja heidän halustaan jatkaa Etkot kirjastoissa -tapahtumaa myös tulevaisuudessa. Karhu oli vihjannut opinnäytetyöstäni myös Suomen kirjastoseuran toiminnanjohtajalle Rauha Maarnolle, joka otti minuun suoraan yhteyttä. Maarno kehotti sopimaan haastatteluajan etkojen vastaavan tuottajan Titta Baerin kanssa ja sovimmekin puhelinhaastatteluajan 3.5.2018. Kirjastoseuran Titta Baer avasi enemmän seuran osaa hankkeen suunnittelussa ja sen näkemystä Etkot kirjastossa -hankkeen menestyksestä ja tulevaisuudesta.

Suomen lasten itsenäisyysjuhlien osalta olin yhteydessä Mannerheimin Lastensuojeluliiton pääsihteeriin Milla Kalliomaahan, johon Suomi 100 -sihteeristöllä oli myös kontakti ja yhteinen kokemus lasten itsenäisyysjuhlien organisoijina. Haastattelu Kalliomaan kanssa pidettiin 13.4.2018 Mannerheimin Lastensuojeluliiton toimistolla.

Halusin saada haastatteluun myös pääkaupungin kannan tapahtumista, ja Suomi 100 -sihteeristöstä löytyikin suora kontakti entisen Visit Helsingin eli nykyisen Helsinki Marketingin yhteyshenkilöön. Helsinki Marketing on Helsingin kaupungin omistama kaupunkimarkkinointiyhtiö, jonka tehtävä on Helsinki-brändin vahvistaminen ja lisäarvon tuottaminen sekä itse kaupungille että helsinkiläisille yhteisöille ja yrityksille. Laura Aalto, Helsinki Marketingin nykyinen toimitusjohtaja ja entinen kehitysjohtaja, on ollut tekemisissä juhluvuoden tapahtumien kanssa tiiviisti vuodesta 2016 lähtien. Haastattelin Aaltoa puhelimitse 3.5.2018, jota varten olin valmistellut puolistrukturoidun haastattelun, jossa osa kysymyksistä oli valmiina ja osa tuli mukaan keskustelun edetessä. Aalto oli ehdottomasti sitä mieltä, että Suomi 100 -syntymäpäiväjuhlinta synnytti uusia tapahtumia. Erityisesti etkojen juhlintaan 5.12. halutaan panostaa ja Aalto näkeekin, että ne ovat tulleet jäädäkseen. Erityisesti Helsinki Marketingin viestinnässä ja markkinoinnissa etkot tullaan tulevaisuudessakin näkemään. Helsingin kaupungin odotuksena tulevina vuosina on, että kaupunkilaiset saadaan itsenäisyyspäivänä liikkeelle ja rikkomaan perinteistä harrasta kaavaa. Aalto haluaakin nähdä, että itsenäisyyspäivästä tulisi iloisempi, yhteisöllisempi juhla. Helsingin kaupungin resurssit ovat rajalliset, joten etkojen toteutus lepää paikallisyhteisöjen harteilla, mutta valtio tukee ja kannustaa niiden viettämistä. (Aalto 2018.)

Haastateltavia oli paljon eri organisaatioista ja mielipiteet Suomi 100 -syntymäpäivien tapahtumien jättämisestä jäljistä vaihtelivat. Kaikki haastateltavat olivat positiivisin mielin tapahtumista ja selkeästi kokivat joko oman tapahtumansa tai kaupunkinsa tapahtumat onnistuneiksi. Jatkuvuuden kannalta suurimmaksi kysymysmerkiksi nousi tapahtumien rahoitus sekä resurssit. Suomi 100 aluekoordinaattorit huomasivat alueillaan menestyksekkäitä tapahtumia, mutta eivät osanneet vastat niiden jatkuvuuteen liittyen. Tapahtumien edustajat olivat tyytyväisiä omien tapahtumiensa menestykseen, mutta niiden jatko pohditutti. Kirjastojen etkojen edustajat olivat epäileväisiä resurssien riittävyyteen juhluvuoden jälkeen. Lasten juhlien edustaja Milla Kalliomaa taas näkisi mielellään juhlien jatkuvan traditiona mutta rahoitus nousi suurimmaksi ongelmaksi ja totesi tapahtuman kaipaavan toisen järjestäjäorganisaation rinnalleen. Molempien tapahtumien jatkuvuus onkin riippuvainen samoista asioista.

6.3.3 Havainnointi

Haastattelujen ja muun kirjallisen materiaalin lisäksi tärkeänä aineistonkeruumenetelmänä toimi havainnointi. Oma havainnointi Suomi 100 -organisaatiossa työskennellessä ja tutkiessa median tarjontaa Suomen syntymäpäiväjuhlinnasta oli tärkeässä roolissa tutkittavaa aineistoa kerätessä.

Havainnointia voidaan käyttää sekä laadullisessa että määrällisessä tutkimuksessa. Havainnointi on ristiriitainen menetelmä: se voi viedä aikaa ja sen käyttökelpoisuus riippuu tutkittavasta ilmiöstä. Jos kyseessä on ilmiö, josta ei ole paljon tutkimustietoa, on havainnoinnin käyttö perusteltua, ja se voikin olla hyvä tapa kerätä autenttista aineistoa. Menetelmän ongelma on selkeästi tutkijan subjektiivinen näkökulma asioihin. Havainnointi voidaan jakaa eri kategorioihin, joita käytetään eri tilanteissa. Piilohavainnoinnissa tutkittava ei tiedosta olevansa tarkkailun alla, jolloin tieto on autenttista mutta ei eettisesti oikein. Suorassa havainnoinnissa taas yhteisö tunnistaa havainnoijan, mutta tämä ei ole osa yhteisöä. Tässä tapauksessa havainnoijan läsnäolo voi vaikuttaa tutkimustuloksiin. Kolmannessa tavassa eli osallistavassa havainnoinnissa tutkija on osa yhteisöä, mikäli hänet siihen hyväksytään. Havainnoinnissa tärkeää on edetä taso kerrallaan yleisestä ymmärryksen tasosta aina tutkimuskysymyksen rajaamaan tietoon. Tässä tutkimuksessa käytettiin strukturoimatonta havainnointia, jossa ei ole valmiiksi määritelty havainnoitavia asioita vaan pyritään kirjaamaan mahdollisimman paljon havaintoja havainnointipäiväkirjan sekä kenttämuistiinpanojen muodossa. (Kananen 2017, 83–87.)

Havainnointi tapahtui suurimmaksi osaksi Suomi 100 -sihteeristön toimistolla tehdessäni työharjoittelua organisaatiolle keväällä 2017 sekä palattuani sihteeristöön keväällä 2018. Havainnointi oli osittain piilohavainnointia, jolloin havainnoin kohde ei tiennyt olevansa tarkkailun alaisena mutta myös oma roolini vaihtui spontaanisti havainnoijaksi. Havainnointi oli osin myös suoraa esimerkiksi erilaisten kokousten yhteydessä. Osassa kokouksia olin kuunteluoppilana ja osassa toimin kirjurin roolissa, joten havainnoitavat tiesivät minun tarkkailevan.

6.3.4 Käytetyt analyysit

Analyysitekniikoita on useita ja ne ovat hyvin moninaisia. Yksi niistä on ”luokittele, teemoita, tyypittele”, missä aineistoa pyritään organisoimaan helposti käsiteltävään muotoon. Luokittelussa aineistosta etsitään luokkia ja ilmaistaan määrällisesti, montako kertaa jokin luokka tulee esille tutkimuksessa. Teemoittelussa pääasiassa on teemojen laatu eikä määrä eli siinä painotetaan aineistossa esiintyvien teemojen ryhmittelyä. Tyypittelyssä taas aineisto jaetaan sen tyyppin mukaan eli etsitään ja yleistetään teemojen alta jokin tyyppi. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 105–107.)

Eskolan mukaan toinen teoria aineiston analyysiin on teoria- ja aineistolähtöinen luokittelu (Tuomi & Sarajärvi 2018, 108–111). Aineistolähtöisessä luokittelussa aiemmalla tutkimustiedolla ei ole merkitystä, vaan luokittelu perustuu täysin kerättyyn aineistoon. Aineistolähtöinen tutkimus on vaikea toteuttaa, sillä objektiivinen havainnointi on mahdotonta. Tätä

ongelmaa voidaan pyrkiä ratkaisemaan teoriaohjaavalla analyysillä, jossa analyysi pohjautuu yhä aineistoon, mutta sitä tulkitaan teorian avulla. Aineisto voidaan tässä tapauksessa kerätä aika vapaasti ja sen analyysissä edetään aineistolähtöisestä luokittelusta teoriapohjaiseen. Täysin teorialähtöisessä analyysissä taas käytetään pohjana jotakin jo olemassa olevaa teoriaa tai mallia, jonka mukaan aineistoa lähdetään määrittelemään. Tätä analyysitekniikkaa käytetään usein aikaisemman tiedon uudenlaisen käsittelyn kanssa, ja se on samalla myös perinteisin analyysimalli.

Opinnäytetyötä varten kerättyä tutkimusaineistoa lähdettiin analysoimaan haastatteluaineiston luokittelulla. Tutkimuksessa oli vahvasti läsnä Suomi 100 -teema, joten oli luonnollista lähteä analysoimaan aineistoa teemoittelulla. Haastatteluista poimittiin esimerkiksi yhteen ryhmään ne aineistot, joissa haastateltava oli maininnut Suomi 100 -ilmiön. Näin muodostui joukko aineistomateriaalia, joilla oli yhteinen tekijä ja joita oli helppo lähteä vertailemaan ja tukimaan keskenään. Eskolan (Tuomi & Sarajärvi 2018, 108–111) teorian pohjalta mietittynä aineiston analyysi oli aineistolähtöinen, sillä aiempaa teoriaa tai vertailukohtaa ei oikeastaan ollut. Analyysi pohjautui siis täysin teemahaastatteluista ja havainnoinnista saatuihin aineistoihin.

Seuraavaksi siirrytään tutkimuksen pohdintaosioon. Pohdinta sisältää tutkimuksen tulosten yhteenvedon ja niiden pohdinnan aiemmin esitetyn teorian kanssa. Pohdinnassa esitetään myös mahdolliset toimenpiteet ja jatkotutkimukset aiheeseen liittyen. Lopuksi seuraa oman oppimisen arviointi, jossa tarkastellaan tutkijan omia oppimiskohteita, haasteita ja onnistumisia.

7 Pohdinta

Suomi 100 -juhlavuodesta ja suurista syntymäpäivistä on kulunut jo aikaa. Opinnäytetyön kohteena olevassa selvityksessä pohdittiin hypoteettisesti, synnyttivätkö Suomi 100 -syntymäpäivät uusia tapahtumia, mutta käytännössä tuloksen näkee vasta seuraavina itsenäisyyspäivinä. Tutkimuksen kohteena olivat siis kolme valikoitua tapahtumaa Suomen itsenäisyyspäivän juhlallisuuksista vuonna 2017. Mukaan valittiin Helsingin Säätytalolla järjestetty Suomen lasten itsenäisyysjuhla sekä valtakunnallinen Etkot kirjastossa -hanke.

Suomi 100 -syntymäpäivistä tehty tutkimus pohjautui täysin juhlavuoden syntymäpäivien rakentamisessa mukana olleiden omiin näkemyksiin ja kokemuksiin järjestäjinä ja oman organisaationsa edustajina, kirjalliseen materiaaliin sekä omiin havaintoihini Suomi 100 -sihteeristön harjoittelijana ja Suomen kansalaisena. Osa haastatelluista henkilöistä on toki avainasemassa tekemässä päätöksiä seuraavien itsenäisyyspäivien ohjelmien suhteen, mutta todellisen lopputuloksen näkee vasta vuosien päästä. Uusien traditioiden muodostumiseen ja juurtumiseen menee aikaa, joten vuoden 2018 itsenäisyyspäivän mukaan ei vielä voida todeta luotettavasti, onko jokin tapahtuma tullut jäädäkseen. Selvityksen tulokset ja oletukset ovatkin siis tässä vaiheessa täysin hypoteettisia ja ovat pääasiassa omia pohdintoja haastatteluista esiin nousseista tuloksista sekä niiden vertailua teoriapohjan kanssa.

7.1 Tutkimuksen tulokset

Molemmat opinnäytetyössä tutkituista tapahtumista ylittivät odotukset menestyksellään. Kirjastojen etkot keräsi enemmän kävijöitä kuin osattiin odottaa ja lasten juhlat olivat sekä osallistujille että mediasta juhlija seuranneille tervetullut muutokset Suomen itsenäisyyspäivä-kulttuuriin. Tutkimuksessa pohdittiin, onko näissä tapahtumissa potentiaalia jatkaa myös tulevaisuudessa ja tätä tutkimuskysymystä lähdettiin selvittämään teoriaan nojaten.

7.1.1 Suunnittelun ja toteutuksen onnistuminen

Kuten opinnäytetyön luvussa kolme todettiin, käytössä olevien resurssien ja budjetin muodostama käytännön toteutuksen tukipilari on tärkein tapahtuman jatkuvuuteen vaikuttava asia. Ilman tarvittavaa rahoitusta ja työvoimaa ei tapahtumaa voi järjestää, vaikka idea olisi jo valmiina. Suomen juhlavuonna tapahtumiin haluttiin panostaa ja niihin oltiin valmiita sijoittamaan, koska haluttiin olla mukana juhlimassa ja kunnioittamassa Suomen 100-vuotista taivalta. Myös Suomi 100 -organisaation jakamat valtionavustukset Suomi 100 -tapahtumien järjestämistä varten olivat monen tapahtuman pelastus (Suomi 100

2018b, 14). Juhlavuoden jälkeen siirrytään taas normaaliin arkeen ja organisaatioiden täytyy päättää seuraavan vuoden resurssien käytöstä. Kuten Kirjastoseuran Titta Baer totesi, ei esimerkiksi Kirjastoseuralla ole enää seuraavana vuonna resursseja organisoida ja koordinoida kirjastojen etkoja koska silloin organisaatiolla on taas uudet tapahtumat ja teemat, joihin he haluavat panostaa. Yksittäiset kirjastot ovat vapaita järjestämään omia etkoja, jos kunnan rahoja siihen halutaan käyttää, mutta saman laajuista valtakunnallista tapahtumakokonaisuutta ei luultavasti tulla näkemään. Myös Mannerheimin lastensuojeluliiton Milla Kalliomaa pohti resurssien riittävyyttä juhlavuoden jälkeen. Halua ja innostusta löytyisi, mutta tapahtuma vaatisi toisen järjestäjäorganisaation tuekseen. Säätiö tarvitsisi siis tapahtumalle rahoittajan sekä arvovaltaisen kutsujan kuten pääministeri Sipilä juhluvuonna.

Budjetin ja resurssien ohella myös tapahtuman järjestelyjen onnistuminen vaikuttaa tapahtuman jatkoon. Tapahtuman onnistunut suunnittelu ja toteutus ovat avainasemassa arvoiteltaessa tapahtuman jatkumisen edellytyksiä. Suunnitteluvaiheessa tavoitteen, kohderyhmän ja lähtökohtien määrittely antaa pohjan tapahtumalle. Molemmissa tutkittavissa tapahtumissa tavoitteena oli luoda osallistujalle ikimuistoinen kokemus ja kunnioittaa Suomen juhlavuotta. Taloudellista tavoitetta ei ollut vaan tapahtumat keskittyivät elämyksen tuottamiseen mikä toteutui yli odotusten molemmissa tapahtumissa. Myös kohderyhmän määrittely ja sen huomioon ottaminen tapahtumissa onnistui. Suomen lasten itsenäisyysjuhlien kohderyhmä oli tarkkaan rajattu, sillä kaikki osallistujat olivat 10-vuotiaita. Maantieteellinen hajonta oli tosin laaja ja lapsia saapuikin juhlaan Suomen jokaisesta kunnasta. Kirjastojen etkoilla taas kohderyhmänä oli koko Suomen kansa eli niin sanottua tarkkaa kohderyhmää ei ollut määritetty. Kohderyhmän laajuus otettiin huomioon tapahtuman ohjelmasisällön laajuudessa ja monipuolisuudessa. Onnistuneen tavoitteen ja kohderyhmän määrittelyn lisäksi myös tapahtumapaikka ja -aika olivat onnistuneesti valittu. Molemmat tapahtumat järjestettiin itsenäisyyspäivää edeltävänä päivänä 5.12. Niin sanottu etkopäivä oli harkitusti valittu, sillä suurimmalla osalla suomalaisista seuraava päivä on vapaa-päivä. Etkopäivänä järjestetyt tapahtumat antoivat myös mahdollisuuden juhlaa Suomen 100-vuotista itsenäisyyttä myös riemun kautta, sillä itse itsenäisyyspäivä on monelle tunnelmaltaan hartaampi ja arvokkaampi.

Tutkittavien tapahtumien toteutus ja itse tapahtumaprosessi tuntui myös onnistuneen hyvin. Kirjastojen etkot sekä lasten juhlat oli hyvin suunniteltu ja organisoitu. Kirjastojen etkot oli jakautunut kuntien kirjastoihin, joten kirjastoilla riitti resursseja järjestää oman kirjastonsa tapahtumat itse valitsemassaan mittakaavassa. Lasten juhlien järjestelyt olivat jakautuneet Mannerheimin lastensuojeluliiton, lapsiasiavaltuutetun ja valtioneuvoston kanslian kesken. Ulkopuolista työvoimaa käytettiin myös esimerkiksi cateringin muodossa.

Suurestä osallistujamäärästä huolimatta lasten juhlien suunnittelu ja toteutus onnistui ongelmitta. Tapahtumien sisältö oli myös hyvin eri kohderyhmille suunnattu ja nivoutui yhteen Suomi 100 -teeman kanssa.

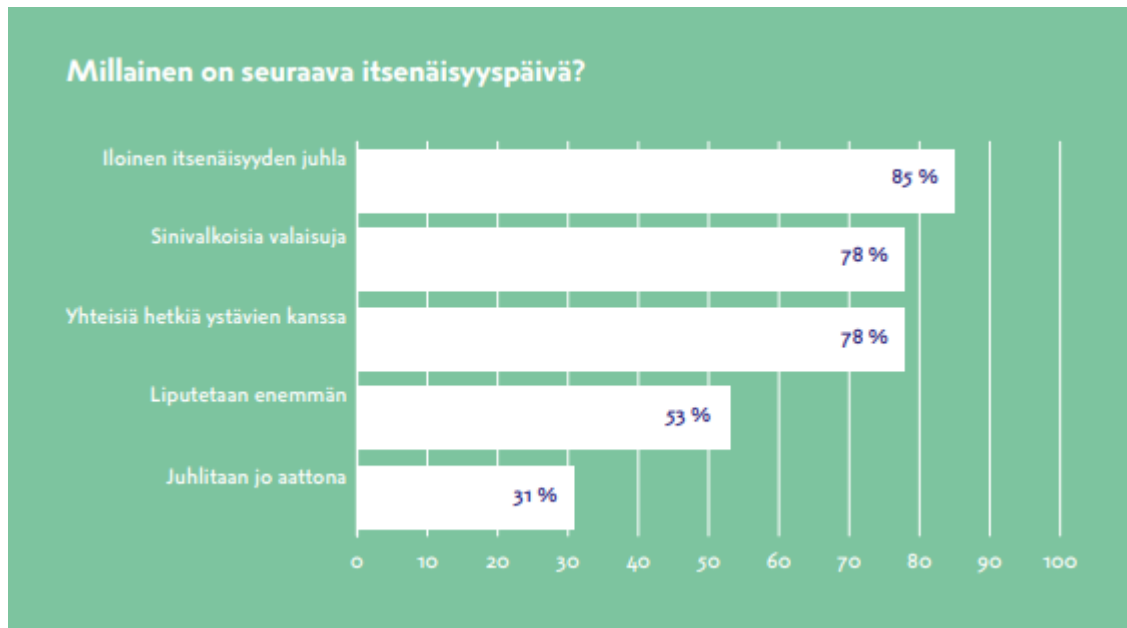
7.1.2 Tapahtumien suosio

Tapahtumien onnistunut suunnittelu ja toteutus loivat osallistujille hyvän mielikuvan tapahtumista. Osallistujilta tullut palaute oli pääasiassa positiivista ja yhteistä teemaa kehuettiin. Sekä Kirjastoseuran Titta Baer että Oulun kaupunginkirjaston Heidi Karhu totesivat etkojen olleen odotettua suositumpi tapahtuma. Myös lasten juhlien edustaja Mannerheimin Lastensuojeluliiton Milla Kalliomaa koki tapahtuman ylittäneen odotukset. Mediassa julkaistiin monia uutisia tapahtumasta, joissa toimittajat eri lehdistöistä olivat haastatelleet tapahtumaan osallistuneita lapsia. Osallistujat olivat poikkeuksetta innoissaan ja iloisia päästessään osaksi itsenäisyysjuhlia.

Onnistuneen toteutuksen ja elämyksen luomisen lisäksi juhluvuoden teemalla oli suuri rooli tapahtumissa. Viralliseen Suomi 100 -ohjelmaan kuuluneet tapahtumat saivat käyttää Suomi 100 -logoa tapahtumiensa markkinoinnissa ja materiaaleissa. Juhlavuoden muodostama kattoteema aktivoi suomalaisia osallistumaan tapahtumiin ja juhlimaan erityistä merkkipäivää. Ainutlaatuinen teema oli siis yksi syy tapahtumien suureen suosioon. Tapahtumien jatko tulevina vuosina onkin riippuvainen teeman onnistuneesta uudistumisesta. Yhtä suurta, kaikkia yhdistävää teemaa tuskin tapahtumille löytyy, mutta jokin muu ajankohtainen ja merkittävä teema voisi muodostaa toimivan kattoidean tapahtumalle. Kirjastojen etkoilla teema voisi liittyä lukutaitoon, suomalaiseen kirjallisuuteen tai muihin Suomelle merkittäviin juhluvuosiin. Lasten juhlissa teema voisi myös Suomen merkkipäiviin, lapsille tuttuihin aiheisiin tai esimerkiksi lasten oikeuksiin. Pääasia on, että teema jaksaa kannatella tapahtumaa kokonaisuudessaan.

Teeman lisäksi myös tapahtumien markkinointi sai juhluvuonna lisätehoa Suomi 100 -organisaatiolta. Suomi 100 nosti omissa medioissaan esille juhluvuoden tapahtumia ja myös aiemmin mainittu Suomi 100 -logo antoi lisäarvoa tapahtumille. Suomi 100 -juhluvuoden virallisessa loppuraportissa mainitaan juhluvuoden jättämä perintö itsenäisyyspäivän juhlinnan muuttumisesta kaksipäiväiseksi. Myös juhlinnan iloisuus ja vapautuneisuus juhluvuonna muuttivat kokemuksia itsenäisyyspäivästä. Tilastokeskuksen tekemän Suomi -barometrin mukaan joka neljäs suomalainen juhli itsenäisyyspäivää uudella tavalla ja jopa puolet suomalaisista kertoo itsenäisyyspäivän vieton muuttuneen itselle tärkeämmäksi. (Suomi 100 2018b, 91.) Itsenäisyyspäivän vieton pysyvä uudistuminen voi vahvistaa tutkittavien tapahtumien asemaa osana itsenäisyyspäivän juhlintaa. Jos tutkimusten tulokset

näkyvät myös käytännössä tulevina vuosina, voivat sekä kirjastojen etkot että lasten juhlat säilyä osana itsenäisyyspäivän perinnettä.

Kuva 8. Suomi 100 -barometri (Suomi 100 2018b, 91)

7.1.3 Ristiriidat ja rajoitteet tutkimuksessa

Vaikka yleismielikuva tapahtumista oli positiivinen ja intoa jatkaa perinnettä löytyy, myös epäilyksistä tapahtumien jatkumisen edellytyksistä tuli esille. Erityisesti epäiltiin resurssien riittävyyttä juhluvuoden jälkeen ja kirjastojen etkojen kohdalla toisilla paikkakunnilla aktiivisuusprosentti oli korkeampi kuin toisilla. Haastatteluvastauksissa ei esiintynyt suurta ristiriitaa, lähinnä halu jatkaa tapahtumaa vaihteli haastateltavien kesken. Kaikki olivat kuitenkin yhtä mieltä siitä, että tapahtumilla riitti osallistujia, ja että mahdollisuuksia jatkoon on.

Tutkimukseen valittiin mukaan vain kaksi Suomi 100 -ohjelmaan kuuluvaa tapahtumaa, joista toinen oli oikeastaan tapahtumakonsepti, joka piti sisällään satoja pieniä ohjelmanumeroita ympäri Suomen. Tutkimus rajautui näiden kahden tapahtuman ja niiden jatkumisen potentiaalın tarkasteluun. Tutkimus olisi voinut olla laajempi, jos mukaan olisi valittu esimerkiksi vain yksi tapahtuma. Tällöin olisi voitu keskittyä monipuolisemmin ja yksityiskohtaisemmin tarkastelemaan kyseistä tapahtumaa. Kahta tapahtumaa tarkastellessa voitiin kuitenkin vertailla niitä keskenään ja soittaa eroja tapahtumien rakenteissa. Tutkimusta varten haastateltiin monia henkilöitä. Osa haastateltavista oli mukana ideoimassa ja järjestämässä itse tapahtumaa ja osa oli ulkopuolisia tarkkailijoita, jotka edustivat esimerkiksi kuntaa, jossa tapahtuma toteutui. Kirjastojen etkojen puolelta haastateltiin Etkot kirjastossa -tapahtumakonseptin ideoijaorganisaation Kirjastoseura Ry:n vastaavaa tuottajaa Titta Baeria sekä Oulun kaupunginkirjaston palvelupäällikköä Heidi Karhua. Molemmat

henkilöt ovat aktiivisia ja arvostettuja henkilöitä kirjastomaailmassa. Lasten juhliin liittyen haastateltiin Mannerheimin Lastensuojeluliiton pääsihteeriä Milla Kalliomaata. Kalliomaalla oli laaja näkemys tapahtumasta, sillä järjestö oli yksi tapahtuman pääjärjestäjistä. Muita haastateltavia olivat eri kuntien edustajat kuten esimerkiksi Helsingistä nykyinen Helsinki Marketingin toimitusjohtaja Laura Aalto, jolla on suuri tietämys Helsingin tapahtumista juhluvuonna. Muista kunnista haastateltiin Suomi 100 -alueverkoston edustajia muun muassa Tampereelta ja Oulusta.

Haastateltavien valinta vaikutti tutkimuksen tuloksiin, sillä haastateltavat on valittu tutkijan näkökulman mukaan. Haastatellut puhuvat myös omasta puolestaan ja esittävät omia näkemyksiään tapahtumista. Haastattelujen perusteella saadut tulokset eivät voi siis olla täysin absoluuttisia ja objektiivisia. Luotettavamman tutkimustuloksen saamiseksi olisi voitu haastatella useampia tapahtumien järjestämisessä mukana olleilta sekä niihin osallistuneilta. Esimerkiksi kirjastojen etkoihin liittyen olisi voitu haastatella muiden kuntien kirjastojen edustajia ja muutamaa osallistujaa eri kunnista. Lasten juhliin liittyen olisi voitu haastatella Suomi 100 -organisaation edustajaa, Lapsiasiavaltuutettua sekä tapahtumaan osallistuneita lapsia. Tutkimusta tehdessä resursseja lisähaastatteluihin ei kuitenkaan ollut ja kaikki haastateltavat olivat samoilla linjoilla, joten tulos noudattaa yleistä mielipidettä.

7.1.4 Jatkotutkimukset ja toimenpiteet

Suomi 100 -syntymäpäivien ja juhluvuoden tapahtumien vaikutuksia suomalaiseen itsenäisyyspäivän viettoon olisi mielenkiintoista tutkia laajemmin. Juhluvuoteen mahtui tuhansia ohjelmahankkeita, joten kahden tapahtuman tutkiminen antaa vain mikroskooppisen pienen kuvan sen vietosta. Olisi mielenkiintoista tutkia itsenäisyyspäivän tapahtumien vaikutusta laajemmin esimerkiksi tutkimalla useampi tapahtumia laajemmalla skaalalla tai keskittyä muutamaa tapahtumaan ja tutkia niitä tarkemmin. Olisi myös kiinnostava tehdä seurantatutkimus muutaman vuoden kuluttua, jossa tutkitaan, jatkuiko itsenäisyyspäivän etkojen juhlinta ja erityisesti opinnäytetyössä tutkitut tapahtumat.

Hyviä jatkotutkimuksen kohteita voisivat olla myös Suomi 100 -syntymäpäivien vaikutukset nuoreen sukupolveen eli vaikuttiko esimerkiksi osallistuminen Suomen lasten itsenäisyysjuhliin jollain tavalla lapsen kokemukseen itsenäisyyspäivästä ja ylipäänsä Suomen itsenäisyydestä.

Suomi 100 -syntymäpäivät on suuri ja suhteellisen tuntematon käsite, jota on aiemmin avannut vain itse Suomi 100 -organisaatio hankkeen loppuraportissa. Aiheesta löytyy loppptomasti tutkittavaa sen uutuuden, laajuuden ja moninaisuuden vuoksi.

Opinnäytetyöprosessi venyi vuoden 2018 itsenäisyyspäivän yli, joten jonkinlaista materiaalia juhlavuotta seuraavasta itsenäisyyspäivästä on. Pienellä selvittelyllä kävi ilmi, että Suomen lasten itsenäisyysjuhla järjestettiin myös 5.12.2018. Järjestäjäorganisaatiot olivat pysyneet samana eli mukana olivat Mannerheimin Lastensuojeluliitto, Lapsiasiavaltuutettu sekä valtioneuvoston kanslia. Mannerheimin Lastensuojeluliitto on julkaissut sivuillaan uutisen (Mannerheimin Lastensuojeluliitto 2018), jossa julistetaan perinteen jatkuneen: ”Kun Suomi täytti sata vuotta, Säätytalo Helsingissä täyttyi yli viidestä sadasta 10-vuotiaasta itsenäisyyspäivän juhlijasta. Suomen 100-vuotisjuhlavuoden perintönä itsenäisyyspäivän aaton juhlinnan perinne jatkuu.” Kunnat joutuivat itse maksamaan osallistujien sekä saat- täjien matkakulut, mutta melkein kaikki kunnat ovat silti halunneet osallistua ja lähettää osallistujat matkaan korkeista kuluista huolimatta. Vuonna 2018 juhlavuoden Suomi 100 - teeman tilalle oli vaihtunut kirjallisuus, mikä näkyi muun muassa ohjelmassa ja tarjoiluissa. Itse pääministeri Sipilä toivoi juhlavuonna lasten juhlista perinnettä ja lähti mukaan tuke- maan tapahtumaa ainakin vuonna 2018. (Valta 5.12.2018.) Saa nähdä, miten tapahtuma toteutuu vuonna 2019 hallituksen vaihtuessa.

7.2 Oman oppimisen arviointi

Opinnäytetyö prosessina oli pitkä, haastava ja kärsivällisyyttä vaativa. Aiheen etsintä, epävarmuus opinnäytetyön laadusta ja pituudesta sekä itse työn jäsentely tuntuivat pitkän aikaa ylitsepääsemättömiltä ongelmilta. Aikaisempia opinnäytetöitä aiheesta ei myöskään ole eli niin sanottu vertailukohde puuttui kokonaan. Vertailukohteiden vähäinen määrä oli projektin työstämisen kannalta sekä hyvä että huono asia. Toisaalta vertailukohteen puut- tuminen ja suhteellisen uusi suuntauslinja antoivat vapautta opinnäytetyön sisällön suh- teen.

Kanssakäyminen eri organisaatioiden ja ihmisten kanssa oli hyvin opettavainen kokemus. Viestittelin eri kaupunkien, eri alojen edustajien ja hierarkkisesti eri tasoilla toimivien hen- kilöiden kanssa. Haastateltavien joukossa oli toimitusjohtajia, eri alojen päälliköitä ja johta- jia sekä kuntien organisaatioiden edustajia. Opiskelijan näkökulmasta oli tietysti jännittä- vää olla yhteydessä huomattavasti korkeammassa asemassa oleviin henkilöihin ja huo- mata yhtäläisen kiinnostuksen juhlavuoden tapahtumiin. Monet heistä olivat myös tehneet aiemmin yhteistyötä Suomi 100 -organisaation kanssa, joten organisaation nimen mainit- seminen sai heti positiivisen vastaanoton. Haastateltavien tapaaminen ja heidän kans- saan keskusteleminen antoi rohkeutta kohdata ihmisiä tasavertaisina yksilöinä asemasta riippumatta. Sain myös varmuutta toimia sosiaalisissa tilanteissa, joissa minun pitää edus- taa itseäni ja organisaatiotani ammatillisessa mielessä.

En ole täysin tyytyväinen itse opinnäytetyöprosessiin. Työni eteni pitkälti haastattelujen aikataulujen mukaan, sillä melkein kaikki tarvittava tieto tuli ihmisiltä eikä kirjallisesta aineistosta. Välillä jouduin odottelemaan pitkiäkin aikoja vastauksia ja haastattelut siirtyivät, joten myös aikataulujen sovittaminen muutoksiin ja peruutuksiin venytti aikatauluja. Riippuvaisuus toisten aikatauluista opetti organisoimaan omaa työtä uudella tavalla ja hyödyntämään odotteluajan tehokkaammin.

Opinnäytetyön tutkimusmenetelmät olivat mielestäni onnistuneet ja opin paljon niiden käytöstä. Laadullisessa tutkimuksessa käytettävät tiedonkeruumenetelmät haastattelut, havainnointi ja muu kirjallinen materiaali olivat ainoat keinot saada tietoa Suomi 100 -ilmiöstä ja itsenäisyyspäivän vietosta sillä aiempaa tutkimustietoa aiheesta ei ollut. Teemahaastatteluilla sain haastateltavilta haluamani tiedot mutta annoin heille silti tilaa kertoa omia kokemuksiaan tapahtumista. Havainnointi osoittautui myös toimivaksi keinoksi kerätä aineistoa Suomi 100 -syntymäpäiviin liittyen. Erityisesti Suomi 100 -sihteeristöissä ja haastattelutilanteissa havainnointi oli tehokas keino saada informaatiota sivustakatsojan roolissa.

Olen tyytyväinen itseeni oppijana ja tutkimuksen tekijänä. Monet asiat tutkimusta tehdessä olivat uusia, mutta suuri kiinnostus Suomi 100 -aiheeseen antoi motivaatiota prosessiin. Myös omakohtainen kokemus työskentelystä tapahtumien keskiössä antoi lisää perspektiiviä tutkimukseen. Olisi ollut aivan erilaista lähteä tutkimaan aihetta ulkopuolisen silmin ja tutkimuksen tuloskin olisi saattanut olla erilainen. Mielenkiinnolla odotan, minkälaisia uusia tutkimuksia Suomi 100 -juhlavuosi ja erityisesti itsenäisyyspäivän vieton tradition muuttuminen synnyttää.

Lähteet

Aalto, L. 3.5.2018. Toimitusjohtaja. Helsinki Marketing. Haastattelu

Baer, T. 3.5.2018. Tuottaja. Suomen kirjastoseura ry. Haastattelu.

Catani, J. 2017. Onnistunut yritystapahtuma. Alma Talent Pro. Helsinki.

Drake, M. & Salmi, M. 2018. Opinnäytetyö ja menetelmät tutuksi. Menetelmäopinnot virtuaalisesti. Haaga-Helia Moodle.

Fenich, G. 2016. Meetings, expositions, events and conventions - an introduction to the industry. Pearson Education.

Forsblom, S. 22.3.2018. Suomi 100 -aluekoordinaattori. Tampereen kaupunki. Haastattelu.

Haaga-helia ammattikorkeakoulu. Raportointi ja opinnäytetyö Haaga-Heliassa.

Hakala, J.T. 2004. Opinnäyteopas ammattikorkeakouluille. Tammer-Paino Oy. Tampere.

Helmet 2017. Itsenäisyyspäivän etkot Rikhardinkadun kirjastossa

Luettavissa: [https://www.helmet.fi/fi-FI/Kirjastot_ja_palvelut/Rikhardinkadun_kirjasto/Tapahtumat/Itsenaisyyspaivan_etkot_Rikhardinkadun_k\(152911\)](https://www.helmet.fi/fi-FI/Kirjastot_ja_palvelut/Rikhardinkadun_kirjasto/Tapahtumat/Itsenaisyyspaivan_etkot_Rikhardinkadun_k(152911)). Luettu: 20.5.2019.

Hirsjärvi, S. & Hurme, H. 2010. Tutkimushaastattelu - teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Gaudeamus. Tallinna.

Kalliomaa, M. 13.4.2018. Pääsihteeri. Mannerheimin Lastensuojeluliitto. Haastattelu. Helsinki.

Kananen, J. 2017. Laadullinen tutkimus pro graduna ja opinnäytetyönä. Jyväskylän ammattikorkeakoulu. Jyväskylä.

Karhu, H. 11.4.2018. Alueellinen kirjastopalvelupäällikkö. Oulun kaupunginkirjasto. Haastattelu.

Kirjastot.fi 2019. Suomen kirjastosäätiö. Luettavissa: https://www.kirjastot.fi/kirjasto-ala/suomen_kirjastosaatio?language_content_entity=fi. Luettu: 8.4.2019.

Lahti, P. 6.1.2018. Suomi-Twitter vuonna 2017. Luettavissa: <https://www.pyppe.fi/blogi/2018/01/suomi-twitter-vuonna-2017/>. Luettu: 10.3.2019

Mannerheimin Lastensuojeluliitto 2018. Suomen lasten itsenäisyysjuhla 5.12.2018. Luettavissa: <https://www.mll.fi/suomen-lasten-itsenaisyyshuhla-5-12-2018/>. Luettu: 7.5.2019.
Ruusuvuori, J. & Tiittula, L. 2005. Haastattelu - tutkimus, tilanteet ja vuorovaikutus. Gummerus Kirjapaino Oy. Jyväskylä.

Saarteinen, S. 22.3.2018. Tapahtumapalveluiden johtaja. Visit Tampere. Haastattelu.

Shone, A. & Parry, B. 2013. Successful event management - a practical handbook. Cengage Learning. Iso-Britannia.

Suomen kirjastoseura 2018a. Etkot kirjastossa 5.12.2017. Luettavissa: <https://suomenkirjastoseura.fi/etkot/>. Luettu: 20.5.2019.

Suomen kirjastoseura 2018b. Etkot kirjastossa -materiaalit. Luettavissa: <http://suomenkirjastoseura.fi/etkot/etkot-materiaalit/>. Luettu: 15.5.2018.

Suomi 100 2018a. Suomen lasten itsenäisyysjuhla Luettavissa: <https://suomifinland100.fi/project/suomen-lasten-itsenaisyyshuhla/>. Luettu: 15.4.2018.

Suomi 100 2018b. Suomi 100 -juhlavuoden raportti. Valtioneuvoston kanslian julkaisusarja 9/2018. Valtioneuvoston kanslia. Helsinki. Luettavissa: https://suomi100raportti.fi/wp-content/uploads/2018/09/Suomi100_juhlavuoden_raportti_2018_web.pdf. Luettu: 21.3.2019.

Suomi 100 2018c. Valtakunnallinen Suomi 100 -juhla. Luettavissa: <https://suomifinland100.fi/event/valtakunnallinen-suomi-100-juhla/>. Luettu: 26.4.2018.

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2018. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Kustannusosakeyhtiö Tammi. Helsinki.

Vallo, H. & Häyrinen, E. 2016. Tapahtuma on tilaisuus. Tietosanoma Oy. Tallinna.

Valta, L. 5.12.2018. Lasten itsenäisyyspäivän juhlaan kokoontuu kymmenenvuotiaita Utsjoelta Hankoon – "Ne vaatteet näyttää vähän niin kuin presidentiltä: mustat vaatteet ja rusetti päälle". Yle Uutiset. Luettavissa: <https://yle.fi/uutiset/3-10538748>. Luettu: 7.5.2019.

Valtari, M. 15.8.2017. Tapahtumajärjestäjän some-muistilista. Someco. Luettavissa: <https://someco.fi/blogi/tapahtumajarjestajan-some-muistilista/>. Luettu: 11.4.2019.

Valtioneuvoston kanslia 2018. Suomi 100. Luettavissa: <http://vnk.fi/suomi100>. Luettu: 21.3.2018.